

DEMOKRAT PARTİ

2009 KKTC ERKEN SEÇİMLERİ SEÇİM BİLDİRGESİ

2006 yılında genç demokrasimize vurulan darbe sonrasında, halk iradesi çalınmış, sizlerin verdiği oylar ile oluşan hükümet bozulmuş ve yerine siyasi irade dayanağından yoksun, halkımızdan onay almamış bir yapı oluşturulmuştur.

O günden itibaren bozulan güven ortamı ile birlikte yatırımlar durmuş, bir önceki hükümetin mirası hovardaca harcanmış, sosyal ve ekonomik çöküntü başlamış ve neticede gelmiş geçmiş en beceriksiz hükümetin kendi yarattığı krize ek olarak, üstümüze doğru gelmekte olan global krize yönelik önlem alamadan seçim sürecine girmiş bulunuyoruz.

2007 yılı başından itibaren halkımızdan çalınan iradenin geri teslim edilmesi için onurlu bir mücadele veren, başı dik bir duruş sergileyen partimiz Demokrat Parti, bu süreç içerisinde sorumlu muhalefet örneği sergileyerek; gerek hükümet, gerekse diğer muhalefet partileri ile diyalog kapısını her zaman açık tutmuş, halk iradesi hırsızlarına karşın kapılarını tamamen kapatmış, ancak ortaya çıkan sorunlara yönelik somut önerilerini hem halkımızla, hem de diğer siyasi partiler ve sivil toplum örgütleriyle paylaşmaktan kaçınmamıştır.

19 Nisan bir mahkeme günüdür. Halkımızın çalınan iradesi, seçim kararı ile birlikte halkımıza teslim edilmiş olsa da fiili sirket suçu ortada durmaktadır ve bu fiili işleyen de bizzat CTP'nin kendisidir. Halkımız bu seçimlerde özgür iradesi ile yaralanmış demokrasimizi yeniden iyileştirmenin, müdahaleleri asla kabul etmeyeceklerinin ve başlarını eğmeyeceklerinin mesajını verecektir. İşte bu noktada Demokrat Parti, kendi üstüne düşen sorumluluk içerisinde, halkımıza gelecek dönemin yol haritasını çizerek, dünya karşısında kendi kendine saygı duyduğunu artık ispat etmiş Kıbrıs Türk halkının eşitlik haklarını koruma yolunda onurlu bir mücadelenin başlangıcını yapmak üzere, bu ülkede "biz varız" diyerek sizlerin huzurundadır...

Kendi geleceğimizi hep beraber kurmak için hazırlamış olduğumuz programımızı bilginize sunarak, gelecek dönemin çok daha fazla çalışmamız gereken bir dönem olduğunun bilinci içinde hareket ettiğimizi ve zor bir dönemde önce hep beraber zorlukları paylaşarak neticede zenginliği birlikte yaşamak üzere işe sarılacağımızın sözünü veriyoruz.

SERDAR R. DENKTAŞ
Genel Başkan

DIŞ POLİTİKA

KKTC'nde dış politikanın oluşturulması ve uygulanmasında belirleyici faktör her zaman Kıbrıs sorunu olmuŐtur. Bu bağlamda partimizin dış politikası da Kıbrıs meselesi ve çözüme yönelik yaklaŐımına paralel olarak belirlenmiş ve halkımızın onayına sunulmuŐtur. Halkımızın Demokrat Parti'ye yetki vermesi halinde, önümüzdeki dönemde partimizin yürütmeyi hedeflediği dış politikanın genel kriterleri de Kıbrıs sorunu ve mevcut gerçekler ışığında oluşturulmuş olup halkımızın bilgisine sunulmaktadır.

1. Dış politikamızın belirlenmesinde etkili unsurlar:

Yakın bir tarihte hep birlikte yaşamış olduğumuz Annan Planı süreci bir kez daha göstermiştir ki, Kıbrıs sorununun çözüme sadece Kıbrıs Türk halkı ve Türkiye'nin isteği ve kabulüyle gerçekteşemez. Çözüm için Kıbrıs Rum halkı, Yunanistan ve İngiltere'nin de isteği ve onayı gerekmektedir. Bu bağlamda uluslararası toplum, KKTC devlet yetkilileri ve siyasi partileri de dahil olmak üzere, hiçbir çevre, halkımıza Şu veya bu tarihte çözüm ve Avrupa Birliği sözü vermeye muktedir değildir. Daha da önemlisi Kıbrıs Türk halkını sadece Kıbrıs sorunu ekseninde oy kullanmaya yönlendirmeye kimsenin hakkı yoktur.

Her ülkede olduğu gibi Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti'nin dış politikasının da devlet politikası olarak belirlenmesi ve uygulanması gerekmektedir. Bu bağlamda dış politikanın ilgili devlet organlarıncı birbirinden bağımsız ve/veya birbirlerinin bilgi ve onayı olmaksızın belirlenip uygulanması düşünülemez. KKTC'nin dış politikasının Cumhurbaşkanlığı ve DıŐiŐleri Bakanlığı iŐbirliėinde belirlenmesi ve KKTC Cumhuriyet Meclisi ile Hükümeti'nin bilgi ve kabulüyle yürütülmesi gereklidir.

KKTC'nin dış politikası, Türkiye Cumhuriyeti Devleti ile bilistiŐare ve uyum içerisinde oluŐturulmak ve yürütülmek durumundadır. Ancak, Türkiye ile işbirliğinin KKTC'nin dış politikasını Türkiye belirler veya Türkiye'nin onay vermediği hiçbir adım atılamaz gibi mesnetsiz inançlar temelinde yürütülmesinin de gerek KKTC, gerekse Türkiye açısından en büyük hata olacağı aŐıkardır.

Dış politika değişen uluslararası konjektür ve fiili duruma göre zaman zaman gözden geçirilmesi gereken dinamik bir kavramdır. Demokrat Parti, benimsemiş olduğu temel kriterler çerçevesinde dış politikasını yukarıdaki gerçekler ışığında oluŐturmuŐ olup, aynı anlayışla gözden geçirip belirlemeye ve uygulamaya devam edecektir.

2. Kıbrıs sorununa genel yaklaşım:

Demokrat Parti genel hatlarıyla Kıbrıs sorununun iki toplumlu, iki kesimli, siyasi eşitlik ve Türkiye'nin etkin ve fiili garantisinin devamına dayalı yeni bir ortaklık çerçevesinde çözümünü hedeflemektedir. Demokrat Parti'nin önümüzdeki dönemde izleyeceği dış politika, bu olmazsa olmazların uluslararası hukuk kuralları çerçevesinde herhangi bir yorum ve/veya sulandırmaya imkan vermeksizin hayata geçirileceği bir çözüm anlaşmasını sağlamaya yönelik olacaktır.

Kıbrıs Türk tarafının, Kıbrıs sorununun çözümüne en fazla ihtiyaç hisseden ve istekli olan taraf olduğu inkar edilemez bir gerçektir. Bu gerçek esasen Annan Planı süreciyle de teyit edilmiştir. Demokrat Parti bu gerçeğin bilinciyle hareket etmeye kararlıdır. Öte yandan bu gerçeğin Kıbrıs Türk halkının erken bir çözüm uğruna temel hak ve çıkarlarından vazgeçebileceği yönünde bir yanılığa sebep olmasına da izin vermeyecektir. Kıbrıs Türk halkının arzu ettiği ve onay vereceği çözümün herhangi bir çözüm değil, yukarıda belirttiğimiz çerçevede bir çözüm olduğuna inancımız tamdır.

Annan Planı süreciyle teyit edilen bir diğer gerçek daha vardır ki, bu gerçeği halkımız bir fiil yaşamış ve yaşamaya devam etmektedir. Uluslararası ilişkilerde sözler ve vaatler değil, uluslararası hukuk kuralları çerçevesinde alınmış bağlayıcı kararlar ve imzalanmış anlaşmalar hüküm sürmektedir. Demokrat Parti dış politikası ve çözüm arayışlarını halkımızı bir daha hayal kırıklığı ve belirsizliklerle karşı karşıya bırakmayacak bir çerçevede yürütecektir.

3. Görüşmeler sürecine genel yaklaşım:

Demokrat Parti'nin Kıbrıs Rum tarafındaki seçimler sonrasında başlamış olan görüşmeler süreciyle ilgili bazı çekinceleri, süreç içerisinde halkımızın bilgisine getirilmiştir. Partimizin bu konudaki genel yaklaşımı devam etmekte olan sürece destek vermek ve süreçle ilgili çekincelerimizi yapıcı eleştiriler olarak ortaya koymaktır. Demokrat Parti hangi şartlarda başladığı ve süreç içerisinde atılmış bazı adımlara yönelik görüş ayrılıklarına rağmen, seçimler sonrasında da devam etmekte olan görüşme sürecine destek vermeye ve katkı koymaya devam edecektir. Bu çerçevede Demokrat Parti'nin görüşmeler süreciyle ilgili yürütmeyi hedeflediği politikanın ana hatları aşağıda sıralanmaktadır:

- Devam etmekte olan sürecin başarısızlıkla sonuçlanmasının faturasının Kıbrıs Türk tarafına çıkarılmasına zemin hazırlayacak fevri tepki ve adımlardan kaçınılacaktır.
- Suçlanan taraf olmamak adına Kıbrıs Türk tarafının vazgeçilemez hak ve menfaatlerinden ödün verilmeyecektir. Rum tarafının itirazları bir yana Demokrat Parti'nin savunmakta olduğu haklı talepler artık uluslararası toplum tarafından anlayışla karşılanmaktadır. Demokrat Parti, görüşmeler sürecinde hayati hak ve çıkarlarımızı uzlaşmazlık olarak yorumlanmasına fırsat vermeyen makul bir çerçevede savunacak tutum ve politikalar ortaya koyacaktır.
- Görüşmeler sürecinde Birleşmiş Milletler'in etkin katılımı ve gerekirse hakemliği sağlanmak üzere kararlı ve etkin bir politika izlenecektir.

- Rum tarafının görüşmeler sürecini sürüncemede bırakmak ve zamana oynamak istediği gün gibi ortadadır. Kıbrıs Türk halkının geleceğinin ila nihaye Rum tarafının insafına bırakılması düşünülemez. Görüşmeler sürecinin makul bir takvime bağlanması ve bu takvim sonunda ortaya çıkacak çözüm anlaşmasının her iki tarafta ayrı referanduma götürülmesi hususunda ısrarlı olunacaktır.
- Belirlenen süre sonunda uzlaşma sağlanamaması veya halkların onayına sunulacak anlaşmanın referandumlar sonucunda herhangi bir toplum tarafından reddedilmesi halinde başladığımız noktaya dönmemiz kabul edilemez. Uluslararası toplumun bu durumda benimseyeceği tutumu referandumlar öncesinde ve bağlayıcı kararlar çerçevesinde açıkça ortaya koyması talep edilecektir.

4. Kıbrıs sorununun çözüm kriterleri:

Demokrat Parti'nin Kıbrıs sorununun belli başlı veçheleriyle ilgili olarak izleyeceği politikanın ana kriterleri aşağıda belirtilmektedir:

- Kıbrıs sorunu siyasi eşitliği her alanda tesis edilmiş ve koruma altına alınmış eşit statüde iki demokratik oluşumun ortaklığı çerçevesinde çözümlenmelidir. Varılacak çözümün adı ve nevi değil içeriği önemlidir. Bu bağlamda, Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti, varlığını en az sözde Kıbrıs Cumhuriyeti kadar devam ettirecektir.
- Varılacak çözüm anlaşmasının Avrupa Birliği müktesebatı çerçevesinde değişmez ve ayrılmaz bir bütün olarak kabul görmesi ve bu hususun olası çözüm anlaşması yürürlüğe girmeden önce hukuki olarak güvence altına alınması gerekmektedir.
- İki kesimlilik sulandırılmaz bir çerçevede tesis edilmelidir.
- Mal-mülk ve toprak sorunu karşılıklı al-ver prensibi çerçevesinde çözümlenmelidir. Malların iadesi, tazminat ve malların toplu mübadelesi prensipleri bir bütün olarak uygulanmalı ve gerek Kıbrıs Türk, gerekse Kıbrıs Rum toplumu mal-mülk konusunda belirsizliklerle karşı karşıya bırakılmamalıdır.
- Türkiye'nin etkin ve fiili garantisinin devamı vazgeçilmezdir. Türk Silahlı Kuvvetleri'nin Ada'daki varlığıyla ilgili kararlar bu çerçevede alınır ve olası bir çözüm anlaşması çerçevesinde uygulanır.
- Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti'nde yaşayan "Türk yerleşikler" diye bir kavram yoktur. KKTC'de yaşayan tüm vatandaşlarımız eşittir ve olası bir çözüm çerçevesinde farklı muamele görmeleri kabul edilemez.

5. Alternatif politikalar:

Demokrat Parti'nin Kıbrıs sorunu için benimsemiş olduğu ideal çözüm tüm tarafların onay vereceği yeni bir anlaşmaya varılmasıdır. Ancak, Annan Planı süreci bir kez daha göstermiştir ki, sadece bu eksende bir dış politika deyim yerindeyse, halkımızı ila nihaiye Rum tarafının insafına bırakmak tehlikesi taşımaktadır. Kıbrıslı Türkler için Kıbrıs sorununun çözümü esasen geleceklerinin mevcut belirsizliklerden arındırılması anlamına gelmektedir. İşte bu gerçeğin bilinciyle partimiz önümüzdeki dönemde

birbirini tamamlayan ve sonuçta halkımızı belirsizlikten kurtaran bir dış politika mozaïği uygulanması gerektiğine inanmaktadır. Mevcut görüşmeler süreciyle ilgili yaklaşıımız yukarıda halkımızın bilgisine sunulmuştur. Demokrat Parti'nin görüşmeler süreciyle ilgili politikasını etkin bir biçimde devam ettirirken izleyeceği alternatif politikalar ise aşağıda özetlenmektedir.

A) KKTC'nin üzerindeki ambargoların delinmesi ve/veya kaldırılmasına yönelik politikalar:

Görüşmeler süreci Kıbrıs Türk halkı üzerindeki haksız ambargoların kaldırılmasına engel teşkil etmemektedir. KKTC halkının ekonomik, sosyal, kültürel ve siyasi alanda uluslararası toplumla bütünleşmesi ve uluslararası düzeyde kabul görmesi yönünde yoğun bir dış politika programı uygulanacaktır. Bu bağlamda, direkt uçuşların başlaması ve İşlam Konferansı Örgütü'ne tam üyelik gibi konulara ayrı bir önem verilecektir.

Bu politikanın KKTC'nin tanıtılması girişimleri olarak algılanacağı, uluslararası toplum tarafından kabul görmeyeceği ve görüşmeler sürecini olumsuz etkileyeceği yönündeki mesnetsiz inançlar artık bertaraf edilmelidir. Tam tersi, kaydedilecek her gelişme Rum tarafını çözüme daha istekli ve görüşmeler sürecinde daha yapıcı bir hale getirecektir. Uluslararası camiaya esas amacın anlatılarak ve bu bağlamda uluslararası konjektür hazırlanarak atılan adımların başarısı Kosova örneğiyle tescil edilmiştir.

Demokrat Parti görüşmeler sürecinde hedeflediği olumlu gelişmelerin hayata geçmesi halinde yukarıda özetlenen politikalarını yanlış anlama ve farklı korkulara mahal vermeyecek şekilde olası bir çözümlenme anlaşmasına hazırlık ekseninde yürütecektir.

B) Görüşme sürecinin Rum tarafınca baltalanması:

Rum tarafının görüşme süreciyle ilgili haklı taleplerimizi reddetmesi ve bu uzlaşmaz tutumun kabul edilebilir bir zaman dilimi içinde uluslararası toplum tarafınca da aşılamaması göz ardı edilemez bir olasılıktır. Bu durumda Demokrat Parti arabulucuların makul önerilerine açık ve yapıcı bir yaklaşım sergileyecek, uluslararası camianın AB'nin şımarık çocuklarının gerçek yüzünü bir kez daha görmesi yönünde çaba sarf edecektir. Demokrat Parti bu tutumuna paralel olarak görüşmeler sürecinin uzlaşmazlıkla sonuçlanması halinde Kıbrıs Türk halkının geleceğinin belirlenmesi yönündeki talebini güçlendirecektir.

Rum tarafının görüşmeler sürecindeki olası uzlaşmaz tutumunun uluslararası topluma ifşa edilmesiyle birlikte gerek uluslar arası örgütler, gerekse münferit devletler nezdinde girişimlerimiz yoğunlaştırılacaktır. Bu çerçevede görüşmeler sürecinde bir yere varılamaması durumunda KKTC'nin üzerindeki tüm ambargoların kaldırılması istenecek, muhataplarımız bu konuda ikna edilecek ve Rum tarafına ekstra bir baskı unsuru oluşturmasını teminen bu yönde bize verilen sözlerin nasıl ve hangi takvimle hayata geçirileceğinin ilan edilmesi sağlanmaya çalışılacaktır.

Bu amaçla Demokrat Parti aşağıdaki unsurlara vurgu yapacaktır.

- Kıbrıs'ta çözümlenme anlaşmasını daha önce defalarca yaptığı gibi Annan Planı sürecinde de Rum tarafı reddetmiştir.

- Kıbrıs Rum tarafının, Kıbrıs Türk halkının anlaşma istemediği ve ayrılıkçı bir politika güttüğü için sorunun çözülmediği yönündeki mesnetsiz iddiaları su götürmez bir şekilde bertaraf edilmiştir.
- KKTC üzerindeki ambargoların hiçbir anlamı ve gerekçesi olmadığı gibi, bu ambargolar sadece Rum tarafının uzlaşmazlığının devamına katkı koymaktadır.
- Kıbrıs Türk halkının insan haklarının ihlaline devam edilmesi büyük bir haksızlıktan öte insanlık suçu teşkil etmektedir.
- Kuzey Kıbrıs'ın ekonomik, siyasi, kültürel ve sportif alanlarda gelişme kaydetmesi olası bir anlaşma sonrasında geçiş sürecine olumlu katkı koyacak ve bu bağlamda olası bir anlaşmanın Rum halkı tarafından kabul görmesine olumlu etki yapacaktır. Annan Planı sürecinde Rum halkının kayda değer bir çoğunluğunun olası bir çözümün ekonomik yükünü sırtlayacakları inancıyla red oyu kullanmış olduğu bilinmektedir
- Ambargoların kaldırılmasının Kıbrıs Türk tarafını çözüme isteksiz hale getireceği iddiaları bütünüyle mesnetsizdir. Tam tersi, bu yönde atılacak adımlar Kıbrıs Türk halkının uluslararası topluma karşı sarsılmış güvenini yeniden tesis ederek destek verecekleri bir anlaşmaya daha olumlu bakmalarını sağlayacaktır.
- Nihai tahlilde Rum tarafının ambargoların kaldırılmasına karşı çıkmasıyla ilişkilendirdiği korkuları eğer samimiyse bu korkuların perçinlenmesi Rum tarafını erken bir çözüme çok daha istekli kılacaktır. Bu korkuları gerçekleri bilmesine rağmen uluslararası toplumu manipüle etmek ve Kıbrıslı Türkleri kendi amaçları doğrultusunda rehin almak amacıyla öne sürüyorsa oyunu bozulacak ve yine bir anlaşmaya daha istekli olacaktır.

C) Olası çözüm anlaşmasının onaylanmaması durumunda:

Görüşmeler süreci sonunda bir çözüm anlaşmasının her iki halkın ayrı ayrı onayına sunulması ve herhangi bir halk tarafından reddedilmesi yadsınamaz bir olasılıktır. Bu durumda olası çözüm anlaşmasını hangi tarafın reddettiğine bakılmaksızın tüm ilgili tarafların gerçekle yüzleşme zamanı gelecektir. Bu gerçek ise mevcut paydalarda radikal bir değişim olmadığı takdirde Kıbrıs sorununun bir anlaşma yoluyla çözülmemeyeceğidir. Bu olasılık karşısında Demokrat Partinin izleyeceği tutum aşağıda özetlenmektedir.

- Olası çözüm anlaşması halkların onayına sunulmadan önce BM, AB ve İKO, olası her sonuca ilişkin olarak izleyecekleri tutumu somut kararlarla ilan etmelidir. Halkımızın her hal ve karda referandumun ertesi günü nasıl bir gelecekle yüz yüze kalacağını bilmek en doğal hakkıdır.
- Halkımız hayati çıkarlarına hizmet etmeyeceğini düşündüğü bir anlaşmaya evet demek zorunda değildir. Ve tıpkı Rum halkının demokratik sözüne saygı duyulduğu gibi kararına saygı gösterilmelidir.
- Halkımızın ambargoların devamı ve/veya izolasyon politikalarıyla cezalandırılması kabul edilemez. Yeni görüşme süreçleri ve çözüm arayışlarına ancak KKTC üzerindeki ambargoların kalkmasından sonra olumlu yaklaşılabilir.
- Rum tarafının veya her iki tarafın da olası anlaşmayı reddetmesi halinde KKTC üzerindeki ambargoların bütünüyle kaldırılması ve tüm demokratik yapıları ve unsuruyla varlığının uluslararası toplum tarafından teslim edilmesi gerekmektedir.

- Bu bazı çevrelerce KKTC'nin tanınması talebi olarak algılanıp; "hayaldir, BM kararları buna engeldir" gibi savlar öne sürülebilir. Bazı çevrelerden ise; "o kadar kolay olsaydı, bugüne kadar biz yapardık, hayaldir, masada kalarak ve rest çekmeden mümkün değildir" yorumları da yükselebilir.

Birinci çevreler biliniz ki; KKTC'nin her türlü ambargodan arınmış bir şekilde ekonomik, siyasi, sosyal, kültürel ve sportif başta olmak üzere her alanda uluslararası camiayla bütünleşmesi için siyasi tanınma şart değildir. Kaldı ki, Kıbrıs Türk halkının kendi kaderini tayin hakkını kullanarak oluşturduğu egemen, bağımsız ve demokratik siyasi oluşumun varlığının teslim edilmesi de illa ki mevcut BM kararları hilafına KKTC'nin tanınmasını gerektirmez.

- Ancak, gerekli şartlar hazırlanıp, uygun uluslararası konjektür yakalandığı anda KKTC'nin tanınması tıpkı Kosova örneğinde olduğu gibi erişilmez bir hayal de değildir. Daha da önemlisi bu gelişmelerin hiçbiri uygun zamanda ve ilgili tüm taraflar arasında Kıbrıs Ada'sının geleceğine ilişkin yeni bir çözüm anlaşmasının müzakere edilmesi ve imzalanmasına da engel değildir.

İkinci çevreler biliniz ki; uluslararası konjektür ve beklentilerin tam tersine uzlaşmaz bir tutum sergilemek Kıbrıs Türk halkına hiçbir şey kazandırmaz. Zorlu taleplerinizin karşılanması için önce size sunulan diğer alternatiflerin tükendiğini göstermeniz, talebinizin karşılanmasının ilgili diğer çevrelerin de amacına hizmet edeceğine muhataplarınızı ikna etmeniz, uygun koşulları sağlayacak tüm politikaları harmanlayıp uluslararası konjektürü önceden hazırlamanız ve restinizi zamanında çekmeniz sizi başarıya götürür.

- Demokrat Parti o an gelene kadar izleyeceği politikalar ve programının şu anda ifşa edilmesi sakıncalı detay ve unsurları çerçevesinde halkımıza her hal ve karda belirsizliklere son sözü vermektedir. Bize güvenip talep ettiğimiz güçlü yetkiyi verecek olan halkımızı, önümüzdeki beş yıl içinde bizim kontrolümüzde olmayan tüm unsurlar da göz önüne alınarak aşağıdaki geleceklerden birine taşıyacağımıza inancımız tamdır.

- ✓ Kıbrıs Türk halkının hayati çıkar ve haklarını güvence altına alan bir çözüm anlaşması çerçevesinde KKTC'nin geleceğe taşınacağı, iki toplumlu, iki kesimli, siyasi eşitlik ve Türkiye'nin etkin ve fiili garantisinin devamına dayalı yeni bir ortaklık.
- ✓ Üzerindeki ambargolar bütünüyle kalkmış, tüm demokratik, bağımsız yapıları ve egemen unsuruyla uluslararası camiayla bütünleşmiş bir KKTC.
- ✓ Siyasi, ekonomik, kültürel, sosyal ve sportif başta olmak üzere tüm ambargolar ve izolasyon bağlantılı tüm belirsizliklerinden kurtulmuş bir KKTC.

EKONOMİ

Stratejik amaçlar temelinde kamu politikalarını şekillendirmek, reel sektörün ihtiyaçlarına en kısa zamanda ve en geniş anlamda cevap verebilmek adına, ekte bilginize sunduğumuz "ekonomik düzenlemeler paketi" Demokrat Parti'nin uzman kadrosu tarafından hazırlanmıştır.

Kamu ve özel kesim için öngörülebilirliği artıracak bir yol haritası niteliğinde olan bu program, son yıllarda sosyal ve ekonomik alanda yaşanan olumsuz gelişmelerin makro – mikro ekonomik politika ve hedefler olarak yeniden düzenlenmesini ve ekonomik büyümenin daha sağlam bir zeminde sürdürülmesinde güven ve istikrar sağlayacaktır.

Genel ekonomi çatısı altında birçok farklı sektörde tutarlı bir amaç, politika ve öncelikler seti sunan programımız, makro politikaların yanı sıra, temel gelişme eksenlerini ve ana sektörleri de kapsamaktadır.

Programın uygulamaya dönük tüm önlem ve faaliyetleri; maliyeti, sorumlu kurumu, işbirliği yapılacak kurumları ve takvimi ile birlikte belirlenmiştir. Bu önlem ve faaliyetlerin hayata geçirilmesi süreci, kamuoyunun izlemesine ve değerlendirmesine açık olacaktır. Böylece programın uygulanması süresinde etkinlik, hesap verebilirlik ve şeffaflık artırılabilecektir.

Dinamik bir yapı arz eden ve beş yıllık perspektife sahip olan program, yıllık uygulamaların sonuçları ve genel şartlardaki değişimler dikkate alınarak, her yıl yenilenecektir. Bu kapsamda, program uygulamaları ile programı etkileyebilecek dışsal gelişmeler etkili bir şekilde izlenecek ve değerlendirilecektir. Programda yer alan amaç ve öncelikler bakımından uygulamanın izlenmesi, değerlendirilmesi ve yeni gelişmeler ışığında doğabilecek olası değişiklikler, konusunda uzman olan ve bu programın hazırlanmasında büyük katkılar ortaya koyan akademisyen ve profesyoneller ile gerçekleştirilecektir.

Oluşturulması planlanan rekabetçi bir ekonomik yapıyı etkili sosyal politikalarla bütünleştiren program, büyümenin nimetlerinden tüm toplum kesimlerinin ve bölgelerin dengeli bir şekilde yararlanması bakımından da önemli bir işlev görecektir. Sağlam bir sosyal bünyeye, geniş katılıma ve nitelikli insan gücüne dayalı olarak sürdürülecek gelişme süreci, kamuda kapsamlı bir yeniden yapılanma ile desteklenecek ve etkin bir şekilde yönetilecektir.

1. Temel amaç:

Başta Ada'da yaşanmakta olan "barış süreci görüşmeleri" ve tüm dünyayı saran ekonomik kriz karşısında; taraflı – tarafsız toplumumuzun bütün kesimlerinin arzu ettiği, ülkemizin ekonomik ve sosyal kalkınmasının ivme kazanarak yükselmeye başlaması ve insanımızın yaşam kalitesinin yükselmesi programımızın temel amacıdır. Programın temel amacına hizmet etmek üzere, ülkemizin beşeri ve iktisadi varlıkları etkin bir şekilde değerlendirilerek;

- İstikrarlı bir ortamda sürdürülebilir büyümenin sağlanması,
- Ekonomide rekabet gücünün artırılması,
- İnsan kaynaklarının geliştirilmesi ve doğru kullanılması,
- Sosyal içermenin güçlendirilmesi,
- Bölgesel gelişmişlik farklarının azaltılması,
- Kamuda etkin bir yönetimin oluşturulması,
- Ülke kalkınma politikasını siyaset üstü herkesin ve her kesimin ortak bir paydada birleştiği toplu bir hareket olarak başlatılması ve sürdürülmesi,
- Ve fiziki alt yapının iyileştirilmesi hedeflenmektedir.

2. Makroekonomik politika ve hedefler:

Ekonomide sağlanacak olan güven ve istikrarı artırarak ekonomik büyümeyi yüksek ve sürdürülebilir kılmak, istihdamı artırmak, vergi sistemini tabana yayarak ve reel sektör üzerindeki yükünü minimum seviye çekerek gelişmiş ülkeler seviyesine indirmek, kamu maliyetlerinin ve gelirlerinin yeniden programlanarak program dönemi sonunda "denk bütçe" hedefine ulaşmak, programın makroekonomik öncelikleri olacaktır.

A) Büyüme ve istihdam:

Çalışma Dairesi Müdürlüğü tarafından hazırlanan işsizlik verilerine göre, Haziran 2008 dönemi işsizlik rakamları 1.789 kişi olarak açıklanmıştır. Ancak Haziran 2008 dönemi sonrasında yaşanan ekonomik krizle birlikte işsizlik rakamları gözle görülür oranda artış göstermiştir. Genel ekonominin küçülmesine oranla daha da artışı beklenen işsizliği durdurmak ve planlı bir şekilde çok düşük oranlara çekmek için;

- Ekonomik büyüme ve istihdam artışının özel sektör kanalıyla gerçekleştirilmesi esastır.
- Bu çerçevede, mal ve hizmet üretim ve ihracatında artışın devam etmesi sağlanacak, ekonominin rekabet gücü ve dış şoklara karşı direnci artırılabilecektir.
- Ekonomik büyümenin istikrarlı bir yapıya kavuşmasında, emek verimliliğinin yanı sıra toplam faktör verimliliğinin artmaya devam etmesi büyük önem arz etmektedir. Bunun için de öncelikle makroekonomik istikrar, kurumsal alt yapının geliştirilmesi ve yatırım ortamının iyileştirilmesi konularında ilerleme sağlanacaktır.
- Özellikle kamu politikalarından kaynaklanan belirsizlikler azaltılarak, işletmelerin öngörülebilir bir ortamda uzun vadeli planlamaya dayalı olarak çalışabilmeleri için elverişli koşullar oluşturulacaktır.

B) Maliye politikası ve kamu harcama politikası:

Kamu bütçesi giderleri disiplin altına alınacaktır. Denk bütçenin oluşturulmasının mümkün olmadığı çarpık maliye politikası içerisinde sürekli artış gösteren tek kalem "kamu harcamaları"dır. 2008 yılı bütçe dengesi gider kalemlerinin gelirdeki artışa oranla %37,92 daha fazla olması bütçe açığını 50,08 milyon TL'den, 69,07 milyon TL'ye yükseltmiştir. Bu açığın kompanse edilebilmesi için de bütçe finansman dengesindeki TC kredileri %98,65 artış göstererek 59,66 milyon TL'den, 118,52 milyon TL'ye ulaşmıştır.

Yıllık olarak hazırlanan devlet bütçesi, genel kalkınma programı ve kamuda yapılacak reformlar dikkate alınarak, uzun vadeli gelir artırıcı ve kademeli gider kısıtlayıcı önlemlerle birlikte ileriki dönemlere de ışık tutacak şekilde hazırlanacaktır.

Gerçek anlamda bir denk bütçe oluşturabilmek ve doğru gelir kaynaklarının yaratılması amacı ile geniş bir plan çerçevesinde hazırlanacak olan bütçe kapsamında;

- Makroekonomik istikrarın sürdürülmesini sağlamak amacıyla ekonomik büyüme ile maliye politikasının uyumu gözetilecektir. Program döneminde mali disipline titizlikle uyulacaktır.
- Kamu harcamalarında etkinliğin, şeffaflık ve hesap verebilirliğin artırılmasını amaçlayan ve mali disiplinin sürdürülmesinde önemli katkı sağlayan harcama reformuna ilişkin düzenlemelerin uygulanmasına öncelik verilecektir.
- Kamu kuruluşlarının işlevselliğini, kapasitesini ve hesap verebilirliğini artırmak amacıyla stratejik planlama ve performans esaslı bütçeleme çalışmaları yapılacaktır.
- Kurumlar, bütçe kısıntısını dikkate alarak, belirlenen öncelikler çerçevesinde kaynak tahsisini gözden geçireceklerdir. Bu kapsamda önceliğini yitirmiş faaliyetler ve projeler tasfiye edilecektir.
- Kamu kesiminde ücret ve aylıklar, ülkenin genel ekonomik yapısı ve reel sektörle uyumlu bir düzeyde tutulacaktır.
- Sosyal harcamalar, faydayı azami düzeye çıkaracak şekilde sosyal hedef ve önceliklere dönük olarak yeniden düzenlenecek ve sosyal harcamaların toplam kamu harcamaları içindeki payı artırılabilecektir.
- Mali sürdürülebilirlik ve uzun dönemli aktüeryal dengeler gözetilerek, norm ve standart birliği sağlanmış, prim karşılığı olmayan ödemelerden arındırılmış tek bir emeklilik rejimi kurularak, emeklilik sistemi mali açığının milli gelire oranı düşürülecektir.
- Tarımsal destekler için bütçeden ayrılan pay ve bu payın tarımsal destek araçları arasındaki dağılımı yeniden düzenlenerek "tarım sektörü" canlandırılacaktır.
- Yerel yönetimlerin harcamalarını finanse etmek amacıyla çeşitli kaynaklardan yapılan tahsisler bütünleştirilerek, bu kaynakların objektif esaslara dayalı ve amaca yönelik kullanımı sağlanacaktır.

C) Kamu yatırım politikası:

Kamu yatırımlarının etkinliği artırılacak, yatırımlar öncelikli sosyal ihtiyaçları giderecek ve üretken faaliyetleri destekleyecek bir şekilde planlanacaktır. Bu çerçevede;

- Eğitim, sağlık, teknolojik araştırma, ulaştırma, sulama, içme suyu ve e-devlet yatırımlarına öncelik verilecektir. Bu yatırımların gerçekleşmesinde özel sektöre büyük ve yeni iş alanları sağlanacaktır.
- Kamu yatırımları bölgesel kalkınma ve bölgeler arası gelişmişlik farklarının azaltılmasında etkili bir araç olarak kullanılacaktır.
- AB'ye üyelik yönünde ortaya konulan politika ve önceliklerin hayata geçirilmesi için sürdürülen çalışmaların gerektirdiği yatırımlar hızlandırılacaktır.
- Kamu alt yapı yatırımlarında özel sektör katılımını artırıcı modeller geliştirilecektir.

- Kamu yatırım teklif ve kararları, sağlıklı sorun analizlerini içeren sektör çalışmalarına ve nitelikli yapılabirlik etüt ve analizlerine dayandırılacaktır.
- Devletin sürekli büyümesi ve özel sektörün küçülmesi politikasına son verilecektir. Devletin vermekte olduğu bazı hizmetler özelleştirilecek ve özel sektörden hizmet satın alınması sağlanacaktır. Belirli bir program kapsamında devletin denetleyici bir organ olarak daha etkin ve tarafsız hizmet vermesi esastır.
- Kamunun elinde bulunan ve yeterli derecede değerlendirilemeyen veya atıl durumda bulunan farklı birçok varlığı, özel sektör ile geliştirilecek plan çerçevesinde kaynak sağlayan varlıklara dönüştürülecektir.

D) Kamu iktisadi teşebbüsleri ve özelleştirme:

- Kamu iktisadi teşebbüslerinin (KİT) belirli bir takvim ve strateji çerçevesinde özelleştirilmesi, ancak özelleştirilinceye kadar verimli bir şekilde çalıştırılması esastır.
- KİT'lerin karar alma süreçlerinde esnekliklerini artırmaya ve KİT'ler üzerinde müdahale yetkisi olan kurum ve kuruluş sayısını azaltmaya yönelik önlemler alınacaktır. Bu kapsamda, hesap verebilirlik standartları oluşturulacak, yetki ve sorumlulukların dengelendiği özerk bir örgütlenme yapısı geliştirilecektir.
- KİT'ler rekabetçi bir anlayışla, mal ve hizmet fiyatlarını piyasa şartlarına göre tespit edecektir.
- KİT'ler, genel yatırım ve finansman kararnamelerinde öngörülen hedeflere ulaşacak şekilde faaliyet göstereceklerdir. Bu bağlamda, KİT'lerin, verimliliği artırıcı, stok, üretim ve pazarlama maliyetlerini düşürücü, uluslararası mal ve hizmet fiyat hareketlerinden kaynaklanan maliyet değişmelerine duyarlı bir fiyat ve finansman politikası izlemesi sağlanacaktır.
- KİT'lerin atıl durumda bulunan gayri menkulleri rayiç bedelle değerlendirilecek; zarar eden işletme birimleri, fonksiyonları da dikkate alınarak, tasfiye edilecektir.
- KİT'lerde atıl istihdamın azaltılmasına yönelik önlemlerin uygulanması sürdürülecek, ancak nitelikli personel ihtiyacı giderilecektir.

İmalat sanayi: İmalat sanayinin dışa dönük, dinamik ve rekabetçi bir yapıya kavuşması temel amaçtır. Bu çerçevede, özellikle rekabet gücü olan sektörlerde yenilikçiliğe ve ileri teknolojilerden daha çok yararlanılmasına, diğer sektörlerde ise mevcut yapıların dünya rekabetine hazır hale getirilmesine yönelik politikalar uygulanacaktır.

- Teknoloji üretilmesi ve yaygınlaştırılması ile nitelikli iş gücüne dayalı yüksek katma değer yaratılması ve bu yolla sanayinin küresel rekabet gücünün artırılması sağlanacaktır.
- Geleneksel sektörlerin yanı sıra yeni sektörlerde atılım sağlanarak sanayi ihracatının artırılmasına yönelik çalışmalar yapılacaktır.
- İhracatı artırıcı ve KKTC için ulaşılabilir en büyük pazar olan Türkiye pazarına KKTC mş'li ürünlerin gümrük girişinde ve pazara ulaşmasında TC-KKTC arasında yeni araştırmalar ve anlaşmalar yapılacaktır.
- Sanayideki işletmelerin modernizasyonu için sağlanan destekler geliştirilecektir.

- İşletmelerin belirlenmiş sanayi bölgelerinde kurulması ve mevcutların bu alanlara taşınması özendirilecektir.
- KKTC'de mevcut serbest bölgenin genişletilerek yurtdışına yönelik üretim yapması için kullanılması sağlanacaktır.
- Tekstil sektöründe yaşanan dar boğazın aşılabilmesi için yurtdışına yönelik üretime rekabet yaratıcı teşvikler verilecektir.

E) Vergi politikası:

Vergi politikasının temel amacı, büyüme ve istihdam politikalarını destekleyici, kayıt dışı ekonomiyi azaltıcı ve aynı zamanda makroekonomik politikalarla uyumlu, etkin ve basit bir vergilendirme sisteminin oluşturulmasıdır. Bu çerçevede;

- Özel girişimcilerin uzun vadeli planlama yapmalarını sağlamak ve öngörülebilirliği artırmak amacıyla vergi politikalarında istikrar esas olacaktır.
- Özel sektörün kurumsallaşmasını engelleyen, finansal birikime olanak vermeyen ve halen uygulanmakta olan çağdışı vergi sisteminde çok ciddi değişiklikler ve yenilikler yapılacaktır.
- Gelir vergisi başta olmak üzere, vergi kanunlarında yer alan istisna, muafiyet ve vergi indirim hükümleri, ekonomik ve sosyal politikalar çerçevesinde yeniden değerlendirilerek, vergi mevzuatı sadeleştirilecektir.
- Mali aracılık faaliyetleri üzerindeki vergi yükünün düşürülmesi politikası çerçevesinde, banka ve sigorta muameleleri vergisinde (BSİ) 2009 yılında indirim yapılacaktır.
- Kurumlar vergisi sistemi gözden geçirilerek, daha sade, etkin ve AB uygulamalarına paralel bir sistemin getirilmesi amacıyla yapılacak çalışmalar en kısa sürede sonuçlandırılacaktır.
- Kamu maliyesindeki gelişmeler de dikkate alınarak, kurumlar vergisinde oran indirimine gidilecektir.
- Yerel yönetimlerin öz gelirlerinin artırılmasına ilişkin düzenlemeler hayata geçirilecektir.
- Kayıt dışı ekonominin sebep olduğu vergi açığı ciddi bir denetim altına alınacaktır.
- Yerel üretime dayalı vergi politikaları yaratılacaktır.

F) Fiyat istikrarı politikası:

Genel piyasa fiyatlarını aşağı seviyelere çekerek fiyat istikrarını sağlamak ve sürdürülebilir kılmak, şube bankalarının reel sektördeki kredi finansmanını artırıcı yasal düzenlemeler yapmak, para politikasının temel amacı olacaktır. Bu amaç doğrultusunda;

- Genel piyasa pahalılığının minimize edilmesi için gerekli yasal düzenlemeler yapılacaktır.
- Monopolistik bir yapıda olan sektörlerde rekabeti artırıcı teşvikler verilecektir.
- Rekabet yasası gözden geçirilerek, amaca uygun hale getirilecektir.
- Piyasadaki fahiş fiyatların başta Güney Kıbrıs ile rekabet edebilir hale getirilmesi için öncelikle yerli üretime teşvik verilecektir.

- Fiyat istikrarını direkt olarak etkileyen en büyük faktörlerden biri olan "arz-talep" ve "doğru ürün" üzerine etkin bir çalışma yapabilmek adına ilgili sivil toplum örgütleri ve devlet tarafından yeni bir çalışma ekibi kurulacaktır.

G) Ödemeler dengesi:

Cari açığın hızlı artışının kontrol altına alınması, sınırlanması ve sağlam kaynaklarla finanse edilmesi temel amaçtır. Bu çerçevede;

- Sürdürülebilir ihracat artışını sağlayacak ihracat yapısını oluşturmak amacıyla, kaliteli ve katma değeri yüksek ürünleri öne çıkaracak, yeterli ve etkin destek mekanizmaları geliştirilecektir.
- İkili ve çok taraflı ticari ilişkiler kapsamında ihracatın geliştirilmesi amacıyla; kamu, özel sektör ve sivil toplum kuruluşları arasında koordinasyonu sağlayacak, ihracatçıların pazara giriş olanaklarını geliştirecek ve mevcut pazar paylarını artıracak mekanizmalar geliştirilecektir.
- 2009-2014 dönemini kapsayacak yeni bir ihracat stratejik planı hazırlanacaktır.
- Orta vadede yurt içi üretimin ithalat bağımlılığının azaltılması amacıyla, sanayide kullanılan ithal ara girdilerin, rekabet koşulları altında, yurt içinde üretilmesini sağlayacak politikalar geliştirilecektir. Bu bağlamda, sanayide Ar-ge faaliyetlerinin yaygınlaştırılması sağlanarak özellikle yüksek teknoloji ara girdilerin yurt içinde üretilmesinin desteklenmesine yönelik çalışmalar başlatılacaktır.

3. Mikroekonomik politika ve hedefler:

Mikro reformların gerçekleştirilmesi, makro reformlara oranla daha detaylı ve titiz hazırlanmış bir program ve uygulama becerisi gerektirmektedir. Planlanan makro reformlar, mikro reformlarla desteklenmediği sürece uzun vadede oluşturulması planlanan makroekonomik istikrar, oluşmadan yok olmaya mahkumdur.

Önümüzdeki dönemde işgücü piyasasında, mevcut işsizlere iş imkânı sağlamanın yanı sıra, işgücüne yeni katılması beklenen kesimlere de iş olanaklarının yaratılması gerekecektir. İşgücü piyasası mikro reformlarla desteklenmediği sürece, uygulanmakta olan makro politikalar, istihdam olanaklarını daha da ileri götüremeyecektir.

Global kriz de dikkate alındığında, ülkemizde yaşanmakta olan reel sektör daralmasının önünü açmak, kamu sektörünün hantal ve yüksek maliyetli yapısını düzeltmek için en kısa zamanda önemli mikro reformlar yapılması şarttır.

Başta reel sektöre ve dolayısı ile genel ekonomiye direkt nakit finansmanı sağlamayı ve yüksek vergi politikalarını revize etmeyi hedefleyen mikroekonomik reformlar, aynı zamanda kamu maliyesinde yeniden yapılanmayı da öngörmektedir.

Mikroekonomik politika ve hedefler kapsamında;

A) Kamu:

- Kamu maliyesi kesinlikle disiplin altına alınacaktır. Cari bütçe harcamalarının esaslı bir denetimi ve yeni kaynak yaratımları hakkında sürekli araştırma – çalışma yapabilmesi için bağımsız bir denetim ve Ar-ge bölümü oluşturulacaktır.
- 2009 yılından itibaren uygulanmak üzere “kamu sektöründeki istihdamları” sıkı bir denetim altına almak adına, meclisteki tüm siyasi partiler ile antant kalınarak yeni düzenlemeler yapılacaktır.
- Hiçbir amaca hizmet etmeyen ve sadece reel sektörün gönlünü almak için sendikalar ile ters düşülerek yapılan, eşitlik ilkesine aykırı “kamu çalışanları maaş yasası” revize edilecektir.
- Kamuda uygulanmakta olan mesai saatlerinin, reel sektörle senkronizasyonu sağlanacaktır. Ek mesai uygulaması, zorunlu daireler ve zorunlu haller dışında kaldırılacaktır. Bu konuda “vardiya” çalışma sisteminin uygulanması için gerekli düzenlemeler yapılacaktır.
- Mevcut kamu dairelerinde yapılan plansız fazla istihdamın, devletin hantal ve aksayan diğer kamu kurum ve kuruluşlarındaki işlemlerinin düzeltilebilmesi adına yeniden planlanması yapılacaktır. Bu bağlamda kamu personeline iç eğitim verilecek ve kamu dairelerinin hem birbirleri ile hem de bakanlıklar arasında yatay geçiş sağlanması için yasal düzenlemelere gidilecek, kamu hizmeti yaygınlaştırılarak, ülkenin her tarafına ulaşması sağlanacaktır.
- Devlet bünyesinde bulunan ve profesyonel olmayan şahıslar tarafından yönetilen KİT ve benzeri kurumlar ile ilgili rekabet artırıcı ve kâr odaklı düzenlemeler yapılacaktır.

B) Vergi düzenlemeleri:

- Bugünkü re’sen vergi uygulamasına yasal değişiklikle son verilecektir. Daha adil bir vergi rejimi için çağdaş düzenlemeler ve bağımsız takdir ve itiraz kurumları oluşturulacaktır.
- Mal ve hizmet üretimine yönelik yatırımlar için belirli bir ciro üzerinde ihracat yapan şirketler için vergi istisnaları genişletilecektir.
- Stopaj olarak tahsil edilen vergilendirme uygulamaları daha gerçekçi ve makul düzeylere çekilecektir. Demirbaş ve hammadde ithalatlarından stopaj alınmayacak, diğer mallardan alınanlar ise kademeli olarak sınıflanacaktır.
- Kurumlaşmayı teşvik etmek ve şirketlerimizi finansal olarak güçlendirmek adına kurumlar vergisi yeniden düzenlenecektir. Tüm şirketlerin, yıllık kazançlarını belirli bir oranda şirket öz sermayesine eklemeleri halinde gelir vergisinden muaf tutulmaları sağlanacaktır.
- Küçük esnaf için “Basit Usulde Vergilendirme (BUV)” uygulaması getirilecek ve bu kapsamdaki şahıs işletmeleri için KDV uygulamasından vazgeçilecektir.
- Çağdışı bir uygulama olan ve tüm yatırımcıların KKTC’de yatırım yapmalarını veya yurt dışından kaynak getirmelerini menfi yönde etkileyen “vefat ile devredilen malların vergilendirilmesi yasası” diye isimlendirilen veraset vergisi yasası sosyo-ekonomik kalkınmanın önünü açmak için ivedilikle kaldırılacaktır.
- Ülkemizde uygulanmakta olan 7 farklı KDV oranı, lüks tüketim maddeleri hariç (içki-sigara) tek bir oranda (%10) sabitlenecektir. Sağlık - eğitim - temel gıda maddeleri - temizlik vb zaruri ihtiyaçların KDV oranları ise sıfırlanacaktır.

- KKTC'den alış-veriş yapılmasını teşvik etmek, ekonominin kayıt altına alınmasını kolaylaştırmak için ülkemizin sosyo-ekonomik özellikleri de dikkate alınarak 2007 yılından itibaren yürürlükten kaldırılan KDV iadesi yasınının tekrar yürürlüğe girmesi sağlanacaktır.
- Kurumlar vergisi ödendikten sonra dağıtılmayan kurum kazancı üzerinden hesaplanan %15 kâr payı stopajı makul bir düzeye çekilerek kesin vergilendirme kapsamına alınacaktır. Bu kazancın şirket ortaklarına dağıtılması durumunda, ikinci bir defa ortakların diğer gelirleri veya kazançları ile birleştirilerek yüksek gelir vergisi oranlarında tekrar vergilendirilmesinden süratle vazgeçilmesi için acilen yasal düzenleme yapılacaktır.
- Ticari amaçlı ithalatta ödenmekte olan KDV'nin kademeli şekilde sıfırlanması suretiyle ithalatçıya ek finansman kaynağı yaratılması ve malın satışının yapıldığı zaman vergilendirmesi sağlanacaktır.
- Yerli üretime direkt teşvikler ve KDV muafiyetleri getirilecektir.
- Yaşanan global ekonomik kriz karşısında hızla eriyen sermayenin yeniden yapılandırılması, etkin kullanılması ve reel sektördeki yerli sermayenin güçlendirilmesi amacı ile belirli şartlara dayalı olarak şirket birleşmelerine "vergi istisnası" sağlanacaktır. Ülkemizde hemen hemen örneği yaşanmayan şirket birleşmeleri, bugün yaşanan ekonomik krizde gelişmiş ve gelişmekte olan tüm büyük şirketlerin başvurduğu bir fon yaratma ve sermaye artırım yöntemidir.
- Reel sektörde faaliyet gösteren şirketlerin bu kısa dönemde yeni işletme sermayesi yaratabilmeleri için, aktiflerinde kayıtlı varlıkların satışına ilişkin "vergi istisnası" sağlanacaktır.
- Gelir vergisi yasasındaki çeşitli giderlerin faturaya dayanmasına karşın uygulanan kısıtlamaların kaldırılması suretiyle özellikle reklam, duyuru, promosyon, sponsorluk gibi tanıtım giderleri teşvik edilecektir.
- Yatırım malları ve demirbaş alımlarında ödenen KDV'nin yıllık 3 eşit taksitte indirim yapma konusu yerine bir defada indirim konusu yapılmasına olanak sağlanacaktır.
- KKTC'deki gemicilik işletmeleri vergi muafiyeti ve istisnaları sağlamak suretiyle teşvik edilecektir.
- Demirbaş alımları veya çeşitli yatırımlar dolayısıyla işletmelerin ödedikleri KDV yükümlülüğünün üç yılda indirilmesi yerine bir defada indirim konusu yapılmasına olanak verilmek suretiyle yatırımların modernize ve teşvik edilmesine olanaklar yaratılacaktır.
- Düşük KDV oranları ile yapılan mal ve hizmet teslimleri dolayısıyla ve her ay sürekli artış gösteren ancak ekonomik faaliyetin gereği telâfisi (indirimi) mümkün olmayan "devreden KDV" miktarlarının işletmeler üzerindeki mali yükünün giderilmesi için; belli dönemler itibarıyla ilgili işletmelere iadesinin veya başka vergi türlerinden mahsup edilmesi veya gider yazılması suretiyle giderilmesi imkânı sağlanacaktır. Diğer bir anlatımla yaptığı mal ve hizmet satışından devletten KDV alacağı olan bir şirket, bu alacağını SSK borcuna veya ihtiyat sandığı borcuna karşılık mahsup edebilecektir.
- Vergi itiraz komisyonu kurulacaktır. Başka ülkelerde de mevcut olan "re'sen vergi tarhiyatına" karşın yükümlülerin haklarını aramak ve korumak için mahkeme gibi görev yapan bağımsız bir "vergi itiraz komisyonu" veya komisyonları hayata geçirilecektir. Hatta bazı ülkelerde genel vergi

komisyonları (General Tax Commissioners), vergi ihtisas komisyonları (Special Tax Commissioners) ve Güney Kıbrıs Rum yönetiminde de (Tax Tribunal) bulunmaktadır. Bu tür bağımsız kurumların mevcudiyeti vergi idaresinin iki dudak arasındaki uygulamalarını frenlemekte ve vergi yükümlüsüne güven ve adaletin tecellisini sağlamaktadır.

- Vergi yasalarının hazırlanması, diğer yasalara uyumlaştırılması, pratik ve çağdaş bir içerikle düzenlenmesi ve Maliye Bakanlığı'na önerilerde bulunmak amacıyla kamu maliyesinde tecrübeli ve uzman olan kişilerin yer alacağı bağımsız bir Vergi Konseyi oluşturulacaktır. Vergi politikalarının kurulacak bu konsey ile devamlılığı sağlanacaktır.
- Pul vergileri uygulaması sadeleştirilecek ve sadece belli özelliklere sahip kıymetli belgeler pul vergisine tabi olacaktır.
- Gelir vergisi yasasındaki vergi dilimleri ve oranları kaldırılarak çift oran uygulanmasına geçilecektir.
- Taşınmaz mal vergisi uygulaması pratikleştirilecek ve tarım arazisi olarak kullanılan taşınmaz mallar emlak vergisinden muaf tutulacaktır.
- Şirket kuruluş ve tescil işlemleri basitleştirilecek ve gerek yerel, gerekse yabancı yatırımcıların KKTC'de kurumsallaşma işlemleri süratlendirilecektir.
- Vergi daireleri ve tahsil amirlikleri otomasyona bağlanacak ve tarh, tahakkuk, ve ödeme işlemlerinin internet üzerinden yapılmasına olanak sağlanmak suretiyle zaman tasarrufu ve verginin tahsilat maliyetinin asgariye indirilmesi sağlanacaktır.

C) Finans:

- Özellikle bankacılık sektöründe faaliyet gösteren 16 yerel bankanın sektörde daha güçlü bir finansal yapıya ulaşabilmesi ve şube bankaları ile rekabet edebilmesi adına Bankalar Birliği - Merkez Bankası ve Devlet tarafından oluşturulacak bir komisyon aracılığı ile yeni düzenlemeler oluşturulacaktır.
- 2009 yılı başında %9'dan %8'e çekilen "bankaların zorunlu karşılıklarının" çok daha aşağıya çekilerek piyasaya yeni kaynak aktarımı sağlanacaktır. Özellikle yurt dışından KKTC'ndeki bankalara para akışını teşvik etmek için mevduat faiz gelirlerinin vergi stopaj oranları düşürülecektir.
- 2008 yılında yeterli altyapısı hazırlanmadan ve inanılması güç ağır şartlara dayalı olarak yürürlüğe konan leasing yasası, reel sektöre yönelik olarak işlevselliğini artırmak için yeniden düzenlenecektir. Şirketlerin bankalardan yatırım amaçlı aldıkları nakit kredilere alternatif olarak uzun vadeli kiralama yöntemi (leasing) ile satın almaları özendirilerek, piyasaya yeni ve alternatif kaynaklar sağlanacaktır. Buna paralel olarak sistemin sorunsuz işleyebilmesi için ticaret mahkemelerinin kurulması gerekmektedir. Leasing sektörü başta şube bankalarının ve dolayısı ile tüm bankacılık sektörünün, piyasayı fonlaması kolaylaştırılacaktır.
- Ticaret mahkemeleri kanununun süratle yasallaşması için gerekli yasal düzenlemeler yapılacaktır.
- Reel sektörün ve ekonominin önünü açacak olan; tahkim, rekabet, çek ve sözleşmeler, tüketici koruma, icra - iflas yasalarının düzenlenmesi yapılacaktır.

D) İstihdam:

- Ekonominin rekabet gücünü artırmak için "istihdam" alanları kesin olarak belirlenecek ve bu alanlardaki yabancı – ucuz işgücü planlaması yapılacaktır. Ülkemizdeki farklı sektörlerin ihtiyaç duyduğu farklı yabancı istihdamların maliyetlerini artıran tüm yasal uygulamalara son verilecektir.
- Kayıt dışı iş gücünün kayıt altına alınabilmesi için mevcut yabancı iş gücüne uygulanmakta olan cezai sistem, belirli bir zaman için kaldırılacaktır.
- Yabancı işçi getirebilmek için onlarca prosedürü yerine getirmek zorunda olan reel sektörün tüm bu işlemleri tek bir noktadan yapabilmesi adına gerekli yasal düzenlemeler ve teknolojik yatırımlar yapılacaktır.
- Asgari ücreti sektörel bazda yeniden belirleyerek yabancı iş gücünün ülke içi asgari ücret kapsamı dışında tutulması için yasal düzenlemeler yapılacaktır.
- Meclisten geçirilen "iş güvenliği yasası" revize edilerek, amacına uygun bir hale getirilecektir.
- Ülkede kayıtlı olarak çalışmakta olan yabancı iş gücünün ailesinin ve yakınlarının Ada'ya gelmesi, sağlık ve eğitim hizmetlerinden nasıl yararlanacağı ekonomiye ek külfet getirmeyecek şekilde yeniden düzenlenecektir.
- Beş yıl süre ile her yıl aralıksız çalışma iznini çıkaran yabancı işçilere belirli şartlar altında beş yıl ikamet izni verilecektir.
- Başta turizm sektörü olmak üzere, ülkemize yapılan büyük ve yeni yatırımlar bünyesinde yerli istihdamın artırılması için yasal düzenlemeler ve ilgili sektörel meslek gruplarına yerli - kalifiye elaman yetiştirilmesi için teşvikler hazırlanacaktır.

F) Diğer:

- Petrol ve petrol ürünleri üzerindeki "vergi" minimize edilecektir.
- Elektrik fiyatlarının makul bir seviyeye indirilmesi için çalışmalar yapılacaktır. Bu noktada elektrik enerjisinin alternatif üretimine teşvik verilecektir.
- Reel sektörün piyasadaki gücünü ve kurumsallaşmasını sağlayabilmek amacıyla uygun olarak ivedilikle "rekabet yasası" revize edilecektir.
- Son yıllarda "çevre düzenlemesi" adına yanlı ve yanlış olarak açıklanan emirnameler, Çevre Bakanlığı ve çevreci kurumlar ile yapılacak görüşmeler sonrasında çevre ve insan odaklı, yatırımların planlı olarak yapılabileceği yeni düzenlemelere tabi tutulacaktır.
- Asgari ücretin kanun koyucu tarafından temel alınan bir ceza katsayısı olarak işlem görmesine son verecek ve asgari ücret reel sektöre paralel olarak yeniden yeni şart ve düzenlemeler ile hesaplanması için çalışma yapılacaktır
- Özel emeklilik sigortası ve hayat sigortası başvurusunun KKTC'de uygulanması için mevzuat değişikliği yapılacaktır. Ödenen primlerin şahısların gelir vergilerinden indirimleri için yasal düzenlemeler yapılacaktır.
- Taşınmaz malların sigorta ettirilmesinin teşviki için mal sahipleri kişilerin ödeyecekleri primlerin yıllık gelir vergilerinden indirilmesi için yasal düzenlemeler yapılacaktır.
- Tapu işlemleri basitleştirilecek ve otomasyon yöntemi ile süratleştirilecektir.
- Mülk satın alacak yabancıların yatırımlarının devlet güvencesi altında olduğu net bir şekilde açıklanacak ve bu bir devlet politikası olacaktır.
- Devlet kurumlarınca belli şartlar göz önünde bulundurularak rekabet ve ihtiyaca yönelik olarak verilmesi gereken; benzin istasyonu – taş ocağı – T izni

– kumarhane işletme vb izinler yeniden düzenlenerek adil ve şeffaf bir yapıya kavuşturulacaktır.

- Maliye Bakanlığı ve Çalışma Bakanlığı kapsamında bir "denetim ekibi" kurularak, kayıt dışı işçilik ve kayıt dışı vergi hem sıkı bir denetim altına alınacak, hem de reel sektördeki rekabetin dengesi sağlanacaktır.
- Yatçılık ve gemicilik faaliyetleri için çeşitli yatırım teşvikleri gerçekleştirilecektir.
- Telekomünikasyon, enerji, su, sağlık ve ulaşım konularında özelleştirmeler yapılacaktır.

4. İşletmelerin rekabet gücünün geliştirilmesi:

İşletmelerin; yüksek teknolojik kabiliyete ve nitelikli işgücüne sahip, değişen şartlara uyum sağlayabilen, ulusal ve uluslararası piyasalarda rekabet gücü olan bir yapıya kavuşturulması temel amaçtır. Bu çerçevede;

- Girişimcilik, kalite, verimlilik, yenilikçilik ve işletmelerin teknolojiyi etkin kullanımı desteklenecektir.
- Finansal araçlar çeşitlendirilerek, işletme ve girişimcilerin uygun koşullarla finansman imkânlarına erişimi kolaylaştırılacaktır. (Leasing)
- İşletmelere yönelik fiziki alt yapı ile teknoloji ve bilişim alt yapısı geliştirilecek, işletmelerin kümelenme ve ağ oluşturma girişimleri desteklenecektir.
- İş ve yatırım ortamının iyileştirilmesine yönelik olarak bürokrasinin azaltılması ve işlemlerin hızlandırılması konusunda çalışmalar başlatılacak ve kısa bir zamanda sonuçlandırılacaktır.
- Başta enerji olmak üzere girdi maliyetleri düşürülecek; istihdam üzerindeki vergi ve sosyal güvenlik prim yükü sosyal güvenliğin aktüeryal dengeleri gözetilerek azaltılacak; işgücü maliyetlerini artırmak suretiyle kayıt dışılığı teşvik eden diğer yükümlülükler gözden geçirilecek; yeni mevzuat düzenlemelerinin işletmelerin ve sektörlerin rekabet gücü üzerindeki etkileri dikkate alınacaktır.
- İşletmelerde iyi yönetim ilkelerinin ve kurumsallaşmanın yaygınlaştırılması desteklenecektir.
- İşletmelerin rekabet gücünü artırmak üzere; belgelendirme sistemi, alt yapısı ve denetimi iyileştirilecek ve ab müktesebatına uyumlu hale getirilecektir.
- İşletmelerde çalışanların mesleki ve teknik niteliklerinde iyileştirmeye yönelik çalışmalar desteklenecektir.
- Yapılması planlanan büyük yatırımların yerel sermayeye finanse edilebilmesi ve yabancı sermaye ile rekabet edilebilirliğini sağlamak için, reel sektördeki şirket birleşmelerine teşvik ve muafiyetler getirilecektir.

KAMU YÖNETİMİ

Ülkenin ekonomik ve sosyal gelişme sürecinin etkin yönetimini sağlamak üzere; kamu yönetiminin yurttaş odaklı, kaliteli, etkili ve hızlı hizmet sunabilen; esneklik, saydamlık, katılımcılık, hesap verme sorumluluğu, öngörülebilirlik gibi çağdaş kavramları benimsemiş bir anlayışa, yapıya ve işleyişe kavuşturulması temel amaçtır.

Bu çerçevede, işlevi kalmamış birimlerin kaldırılması ve zorunlu olmadıkça yeni birimlerin oluşturulmaması, hizmet gereklerine uygun sayı ve nitelikte personel istihdamı, merkezi ve yerel yönetimler arasında dengeli bir görev ve yetki bölüşümünün yapılması, yurttaş odaklı bir hizmet anlayışının benimsenmesi ve bilgi ve iletişim teknolojilerinden faydalanılması esas olacaktır. Bu çerçevede;

- Kamu yönetiminde şeffaflık artırılacak, yolsuzlukla etkili mücadele sağlanacaktır.
- Kamu mali yönetimi reformu çerçevesinde yürütülen kuruluş düzeyinde stratejik planlama ve performansa dayalı bütçeleme çalışmaları yapılacaktır.
- Kamu personel rejimi yeniden yapılandırılacak, kamu çalışanlarının kapasitelerini artırmaya yönelik programlar geliştirilecektir.
- Kamu kuruluşlarının görev tanımları ve yetkileri kesin olarak belirlenecektir. Vatandaşın tüm sorularına yeterli cevap ve yönlendirme sağlanacaktır. Bu maksatla Kamu hizmetleri merkezden bölgelere yaygınlaştırılarak kamu personeli yerinde ve etkin kullanılacak, böylelikle hem halkımız daha etkin hizmet alacak hem de kamu personeli yaşadığı bölgede hizmet verme imkanını yakalayarak zaman ve gider tasarrufunda bulunmuş olacaktır.
- Kamu kuruluşlarının mesai saatleri reel sektöre uygun bir hale getirilecektir. Mevcut kamu personelinin vardiya usulü çalışması için çalışmalar başlatılacaktır.
- E-dönüşüm KKTC projesi çerçevesinde etkin ve güvenilir bir e-devlet yapısı oluşturulacak; e-devlet hizmetlerinin kullanımı yaygınlaştırılacak, kamu bilgi ve iletişim teknolojileri yatırımlarının hazırlık ve koordinasyon süreçleri etkinleştirilecektir.
- Kamu kurum ve kuruluşlarında iş ve işlemler süreç analizlerine tabi tutulacak, gereksiz kırtasiye işlemleri ve bürokratik formaliteler kaldırılarak iş akışı hızlandırılacaktır.
- Gümrük işlemlerinin iyileştirilmesine yönelik çalışmalar yapılacaktır.
- Mevzuat kalitesini artırmak amacıyla düzenleyici etki analizi gibi araç ve yöntemlerin kullanılması sağlanacaktır.
- Adalet hizmetlerinin daha adil ve hızlı sunulabilmesi için ayrılan kaynaklar artırılacak; hakim, savcı ve diğer adalet hizmetleri personeli açığı azaltılacak; hakim ve savcıların AB hukuku alanında eğitilmeleri sağlanacaktır.
- Yerel yönetimlerin sundukları hizmetler için ülke çapında hizmet standartları belirlenecek; standartlara uygunluk denetimi merkezi idare tarafından yapılacaktır.
- Şehir planlaması ve bina inşasında ilgili standartlar geliştirilecek, imar ve yapılaşma sürecinin denetimi sağlanacak, sorumluluk ve cezalar netleştirilecek ve kurumlar arası görev bölüşümü gözden geçirilecektir.

- Tapu ve kadastro hizmetlerine yönelik çalışmaların sonuçlandırılması ve otomasyona geçilmesi sağlanacaktır.

EĞİTİM

Düşünme, algılama ve problem çözme yeteneği gelişmiş, yeni fikirlere açık, özgüven ve sorumluluk duygusuna sahip, Atatürk ilkelerine bağlı, demokratik değerleri benimsemiş, milli kültürü özümsemiş, farklı kültürleri yorumlayabilen bilgi toplumu insanını yetiştirmek, eğitim politikasının temel amacıdır. Bu yönde başlatılacak olan yeniden düzenleme çalışmaları her kademedede hızlandırılarak sürdürülecek, eğitimin niteliği artırılacak ve eğitim hizmetlerine erişim yaygınlaştırılacaktır.

- Kişilerin fiziksel, sosyal, zihinsel ve ruhsal gelişimlerinde önemli bir payı olan okul öncesi eğitim yaygınlaştırılacaktır.
- Kişilerin bireysel ve sosyal gelişimlerine katkıda bulunan ve hayata hazırlayan etkin bir rehberlik ve yönlendirme sistemi geliştirilecektir.
- Ortaöğretim sonrasında reel sektörün ihtiyaç duyduğu ara kadro personelini yetiştirmek üzere Milli Eğitim Bakanlığı gözetiminde özel "mesleki okullar" kampusu kurulacaktır. Mevcut okullardaki eğitim düzeyinin artırılması için de revize çalışmaları yapılacaktır.
- Eğitimde yeni yapılanmanın gerektirdiği, öğretmen ve yöneticilere yönelik hizmet içi eğitim ivedilikle gerçekleştirilecektir.
- Eğitimde bilgi teknolojilerinin kullanımı etkin hale getirilecek ve yaygınlaştırılacaktır.
- Yüksek öğretim kurumlarının idari, mali ve bilimsel özerklikleri güçlendirilerek ihtisaslaşmayı esas alan rekabetçi bir yapıya kavuşturulması sağlanacaktır.
- Yüksek öğretim kurumlarının hizmet üreterek kaynak oluşturma faaliyetleri desteklenecek, öğrencilerin eğitimin finansmanına daha fazla katılımı sağlanacaktır.
- Maddi gücü yetersiz olan öğrenciler için etkin bir harç, burs ve kredi sistemi geliştirilecektir.

Bu amaçla;

Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti'nde ve daha önceki dönemlerde yapılmış olan Milli Eğitim Şuraları'nda alınan tüm kararlar ve bu kararlara dayanarak yapılan uygulamalar yeni baştan gözden geçirilecektir.

Bu nedenle hükümete geldiğimiz ilk anda tüm siyasi parti temsilcileri ve üniversite eğitim fakülteleri temsilcileri ile iki öğretmen sendikası olan Kıbrıs Türk Öğretmenler Sendikası ile Kıbrıs Türk Orta Eğitim Öğretmenler Sendikası'nın temsilcilerinin de katılımı ile eğitim sistemimiz masaya yatırılacaktır. Eğitimin bugünü ve yarını ele alınacak, ülke eğitiminde, her gelen siyasi partinin değişimine olanak sağlayamayacak bir birliktelik saptanmasına çalışılacaktır.

1. Zorunlu eğitim:

Zorunlu eğitim 10 yıl olacaktır. Buna göre:

- a) Okul öncesi eğitim (5-6 yaş) 1 yıl
- b) İlkokul (6-11 yaş) 5 yıl
- c) Ortaokul (11- 15 yaş) 4 yıl (ilk yıl yönlendirme + üç yıl)

Zorunlu eğitim kapsamında gerçekleştirilen merkezileştirme yeni baştan ele alınacaktır. Bu kapsamda, anaokulları ve ilkokulun 1. ve 2. sınıfları köylerde yeniden açılacaktır.

2. Okul öncesi eğitim:

Ana okullarımızda görev yapacak öğretmenlerimizin, Atatürk Öğretmen Akademisi veya denkliği kabul edilmiş eğitim fakültelerinin ilgili bölümlerinden mezun olmaları gerekmektedir. Meslek liselerine rağbeti artırmak için kız meslek liselerinin 'çocuk gelişimi ve eğitimi' bölümünden mezun olan öğrencilerimiz de ana okullarımızda öğretmen yardımcısı olarak değerlendirileceklerdir.

3. Temel eğitim:

A) İlkokullar:

- İlkokul eğitimi çocuğun yaratıcılığını ortaya çıkarmaya yönelik olacaktır. Ezbere dayalı eğitim sisteminden uzaklaşılacaktır.
 - Ders Araçları Yapım Merkezi, Eğitim Bakanlığı denetiminde açılacaktır. Bu merkez ülkemizdeki eğitim fakülte temsilcilerinin oluşturacağı bir komisyon tarafından yönetilecektir.
 - İhmal edilmiş olan öğretmen lojmanları, öğretmenlerimizin saygınlığına uygun ve yaşanılır bir duruma getirilecektir.
 - "Eğitim anadilde başlar" ilkesi göz önünde bulundurularak, ilk iki yıl Türkçe eğitimine ağırlık verilirken, İngilizce eğitime de 1.sınıftan itibaren başlanacaktır.
 - Yatırım kalemlerinin önemli bir bölümü yeni okul ve derslik yapımına ayrılacaktır. Yeni okul ve derslikler sayesinde sınıf başı öğrenci sayısı da azalacağından çok daha kaliteli bir eğitim imkanı yaratılacaktır.
 - İlkokullarda sınıf öğretmenliği esas alınacaktır. Ancak:
 - İngilizce (tüm sınıflarda)
 - Beden eğitimi (3, 4 ve 5. sınıflarda)
 - Müzik (3, 4 ve 5. sınıflarda)
 - Resim (4 ve 5. sınıflarda)
- Branş öğretmenleri tarafından verilecektir.
- Kadrolanmış öğretmenlerin bilgi ve becerilerini geliştirmek amacıyla yurt içi ve yurt dışında hizmet içi eğitim kursları düzenlenecektir.

B) Orta okullar:

- Zorunlu eğitimin ikinci bölümü olan orta okullar 4 yıl olup, bu okullara giriş sınavsız olacaktır.
- 6. sınıfta yönlendirme sınıfı olacaktır.
- Yönlendirme sınıfında verilecek müfredata uygun olarak, biri deneme sınavı olmak üzere dört merkezi sınav yapılacaktır. Her sınav matematik, Türkçe, fen bilgisi, sosyal bilgiler ve İngilizce derslerini kapsayacaktır. Her ders için ayrı bir sınav yapılacak ve bu sınavlar en az beş günde tamamlanacaktır.
- Yönlendirme sınıfının sonunda belirlenen kriterlere göre başarılı olan öğrenciler kolejlerin orta bölümüne yönlendirilecektir. Böylelikle kolejlerin orta bölümü yeniden açılacaktır.
- Özel yeteneği olan öğrencilerin, güzel sanatlar ortaokullarına yönlendirilmeleri özendirilecektir.
- Ana dilde eğitim veren okullardan Anadolu liselerine geçmek isteyen öğrencilere bu imkan sağlanacaktır. 9. sınıfta yapılacak olan iki merkezi seviye tespit sınavı ile yıl sonu başarı puanlarından elde edilecek sonuçlara göre belirlenecek başarı puanının üzerinde puan alan öğrenciler, Anadolu liselerinde eğitimlerini sürdürme imkanı kazanacaklardır.
- Anadolu liselerinin 10. sınıfının (İng. hazırlık) sonunda yapılacak sınavda belirlenen kriterin üzerinde not alan öğrenciler, kolejlerin gece bölümüne geçebileceklerdir.
- Kolejlerin orta bölümünde eğitimlerini sürdüren öğrenciler, lise bölümünde Anadolu liselerinde eğitim görmek isterlerse yatay geçiş yapmaları sağlanacaktır.
- Bu dönemdeki ilgi alanları, beceri ve yetenekleri de göz önünde bulundurularak, öğrenci ve aileyle uzman öğretmenlerin görüşmeleri sağlanacak ve eğitime meslek liselerinde devam edilmesi özendirilecektir.

4. Zorunlu eğitim sonrası:

A) Meslek liseleri:

- Öğrenci, ilgi ve yetenekleri doğrultusunda mevcut bölümlerden birine yönlendirilecektir.
- Meslek liselerinde öğrenim gören gençlerin ikinci yıllarından itibaren özel sektörde uygulama yapmaları amacıyla çalışmalar yapılacaktır.
- Meslek liselerinden yetişen gençlere, Devlet, iş hayatına atıldıkları andan itibaren 5 yıl süre ile her türlü vergi muafiyetini sağlayacaktır.
- Eğitim ve Çalışma Bakanlıkları'nın önderliğinde, sanayiciler ve işverenlerle ortak çalışmalar yapılarak, mesleki liseleri bitiren gençlere iş olanağı sağlanacaktır.
- Kendi işini kurmak isteyenlere, Devlet, faizsiz veya düşük faizle kredi olanağı sağlayacaktır.

B) Liseler:

- Bu okullardaki programın amacı öğrencileri Kıbrıs, Türkiye ve üçüncü ülkelerde bulunan bir yüksek öğrenim kurumuna girebilecek ve gittiği okuldaki programı izleyebilecek şekilde yetiştirmek olacaktır.

- Öğrenciler yöneldikleri yüksek öğrenim kurumuna uygun, yoğunlaştırılmış bir program izleyeceklerdir. Gereksiz bilgilerle yüklemeye yapılmayacaktır.
- Yabancı dil eğitimi veren okulların yabancı öğretmen çalıştırmasına olanak yaratacak düzenlemelere gidilecektir.
- Ana dilde eğitim veren okullarda İngilizce'ye ağırlık verilecek, bunun yanında da üçüncü bir dilin öğrenilmesi de özendirilecektir.

Anadolu lisesi: Bir yılı yönlendirme olmak üzere eğitim süresi dört yıldır. Yönlendirme sınıfında yoğun bir İngilizce dil müfredatı uygulanır. İngilizce eğitim veren bu okullarda öğrenciler tercihlerine göre, TM – SB – FB – YD bölümlerinden birini seçerler

Kolej: Bu bölüme alınacak öğrenci profili daha önce belirtilmiştir. Koleje giren öğrenciler, TM – SB – FB – YD bölümlerinden birini seçerler

Ana dilde eğitim veren liseler:

- Akademik lise (TM – SB – FB – YD)
- Fen lisesi
- Güzel sanatlar lisesi

5. Yüksek öğrenim:

- Üniversiteler, özgür düşünce ve özgür tartışma ortamı içerisinde bilim üreten merkezler olmalıdır.
- İki yıllık teknik bölümü bitiren gençlerden, kendi işini kurmak isteyenlere; en az iki yıllık asgari ücret tutarının iki katı oranında olmak üzere düşük faizli ve uzun vadeli kredi imkanı tanınacaktır.
- Meslek liselerinden yetişen gençlere, Devlet, iş hayatına atıldıkları andan itibaren 10 yıl süre ile her türlü vergi muafiyeti sağlayacaktır.
- Belirlenecek kriterlerin üzerinde, vatandaş işçi çalıştırmaya başlayanlara, bu kredi kalkınma destek teşviğine dönüştürülerek kapatılacaktır.
- Her üniversiteye girenin mezun olduğu, mevcut sistem sona erdirilecektir.
- Ülkemizdeki üniversitelerin eğitim kalitelerini artıracak yatırımlara yönlendirilmesi için gerekli altyapı yatırımları teşviklendirilecektir.
- Başarılı olup da burs alamayan öğrencilere geriye dönüşümlü kredi olanağı sağlanacaktır.
- Eğitim Bakanlığı bünyesinde, yüksek öğrenim kurumlarının sorunları ile ilgilenecek bir müsteşarlık oluşturulacaktır.
- Üniversite sektörüne devlet yardımı sağlanacaktır. Devlet yardımının kıstasları
 - Yabancı öğrenci kesin kayıtları
 - Toplam öğrenci sayısı
 - Öğretim görevlilerinin kriterlerine göre belirlenecektir.

SAĞLIK

Vatandaşların ekonomik ve sosyal hayata sağlıklı bireyler olarak katılımını sağlamak ve yaşam kalitelerini yükseltmeye katkıda bulunmak sağlık politikasının temel amacıdır.

Sağlık hizmetleri, eşitlik ve hakkaniyet içinde, halkın ihtiyaç ve beklentilerine uygun, kaliteli, ulaşılabilir, verimli, bölgeler ve sosyo-ekonomik gruplar arası farklılıkları azaltıcı, çağdaş yaşamın gerekleriyle uyumlu şekilde sunulacak ve koruyucu sağlık hizmetlerine öncelik verilecektir.

- “Koruma/önleme, tedaviden önce gelir” ilkesi çerçevesinde, ekonomik kayıpların önlenmesi ve yaşam kalitesinin artırılması amacıyla koruyucu sağlık hizmetleri etkinleştirilerek yaygınlaştırılacaktır.
- Sağlık hizmeti alt yapısı ve personeli dağılımında bölgeler arası farklılıklar azaltılacaktır.
- Sağlık Bakanlığı yeniden yapılandırılarak düzenleme, planlama ve denetleme rolü güçlendirilecektir.
- Hizmet kalitesinin ve çeşitliliğinin artırılması amacı ile özel hastane ve sağlık kurumlarında sertifikasyon ve akreditasyon sistemleri getirilecektir.
- Yaşlı sağlığı hizmetleri ile evde bakım ve gezici sağlık hizmetleri geliştirilecektir.
- Sağlık hizmeti sunumunda hasta hakları ve hasta memnuniyeti esas alınacaktır.
- Ulusal sağlık bilgi sistemi oluşturulacaktır.
- Özel sektörün sağlık yatırımları teşvik edilecektir.
- Özel sağlık turizmi için teşvikler verilecektir.

Buna göre;

- Genel sağlık sigortası yasası
- Döner sermaye yasası
- Hasta hakları yasası

gibi yasaların çıkartılması ve yeni sağlık çalışanları yasasının gözden geçirilmesi yanında, halen mevcut olan özel hastaneler ve klinikler yasası ile diğer ilgili yasaların da güncelleştirilmesi gerekmektedir.

Bu düzenlemelerle sağlıkta gerçek bir reform yapmak hedeflenmektedir. Bu yasal düzenlemelerin yapılması halinde;

- Genel sağlık sigortası yasasıyla herkesin sağlık açısından sigortalanması zorunlu kılınacaktır.
- Sağlık sigortası ile bir fon oluşturularak sağlık amaçlı kesilen primler bu fonda toplanıp sadece sağlık amaçlı harcanmasına olanak sağlanacaktır.
- Bu fonun sevk ve idaresini fon yönetim kurulu yapacaktır. Fon yönetim kurulunda prim yatıran kesimin temsilcileri ağırlıklı olacak ve bu şekilde sağlık hizmeti alımında fon yönetim kurulu söz sahibi olacaktır.
- Fonda toplanan para, özel ve kamu sağlık sektörünün finans kaynağını oluşturacaktır.

- Sigortalı kesiminin hekim seçme özgürlüğü olacağından özel ve kamuda verilen sağlık hizmetleri arasında tatlı bir rekabet yaratacaktır. Bu rekabet sayesinde de sağlık sektöründe kalite yakalanacak ve güven de artacaktır.
- Sigortalı kesimin her türlü sağlık hizmeti yanında ilaçlarını, laboratuvar tetkikleri ve görsel tanıya yönelik hizmetleri özelden de alma şansı doğacaktır. Böylece hastaneye olan aşırı talep azalacağından, hastanelerdeki yığılma da sona erecektir.
- Sağlık hizmeti sunumu yapan yerlerde belli bir standardın aranması zorunlu olacaktır.
- Sağlıkta yapılan bütün harcamalar kayıt altına alınacağından, maliyetler düşecek ve Maliye Bakanlığı'nın sağlık sektöründen olan gelirlerinde de önemli bir artış olacaktır.
- Sağlıkla ilgili bilgiler de kayıt altına alınacağından, Sağlık Veri Bankası oluşturulup ileriye yönelik sağlık planlaması yapılabilecektir.
- Sağlıkta hizmet 24 saat sürdüğünden sağlık çalışanlarının hizmete alımlarını, ödev yetki ve sorumluluklarını, aylık ücret ve ödeneklerini, atanmalarını, terfilerini, emekliye sevklerini, disiplin ve diğer haklarının yeniden düzenlenmesi sağlanacaktır.
- Sağlık personeline uygun çalışma ortamı sağlanacak, emeğin karşılığı verileceğinden, etkinlik ve verimlilik teşvik edilecektir.
- Hastane yönetimleri özerk olacaktır.
- Hastaneler döner sermaye fonunda birikecek parayı kendi ihtiyaçlarına uygun olarak kullanacaklardır.
- Devlet, sistemi kurarak denetleyici ve yol gösterici konumda olacaktır.
- Sağlık hizmetini en ücra köşelerdeki vatandaşın ayağına kadar götürmek için, gezici sağlık ekipleri oluşturulacaktır. Böylece, yaşlı ve dar gelirli insanların sağlık ihtiyaçları için sabah erken saatlerde merkezi hastanelere gelmek zorunda kalmaları önlenecektir.

ÇEVRE

Tüm dünyada olduğu gibi ülkemizde de çevre ve çevre sorunlarından her geçen gün daha fazla söz edilmektedir. Her ne kadar çevre denildiğinde fiziksel ve doğal çevre akla gelse de bunun sosyal çevre ile bütünleştirilerek düşünülmesinin daha doğru olacağı görüşündeyiz.

İnsanoğlunun doğayı tahrip etmesiyle ortaya çıkan küresel afetler, canlı türlerinin yok oluşu, iklim değişiklikleri ve buna bağlı ortaya çıkan susuzluk hepimizin sorunu haline gelmiştir. Bununla mücadele etmek ve gelecek nesillere yaşanabilir bir çevre bırakmak insanlık görevimizdir.

KKTC'nin doğal zenginliklerin yanı sıra tarihi eserler bakımından da oldukça zengin bir ülke oluşu, onu turizm açısından potansiyel bir duruma taşımaktadır.

Çevrenin korunması ve çevre kalitesinin yükseltilmesi için çalışmalar yapılırken, insan hakları olduğu kadar çevre ve hayvan hakları da gözetilecek, aynı zamanda bu etkenlerin sağlığının önemi unutulmayacaktır.

Demokrat Parti, alanında uzman kişilerin yanı sıra yerel yönetim, sivil halk ve çevre örgütlerinin dahil edilmediği bir karar alma mekanizmasının, çevre sağlığı açısından fayda sağlamayacağını bilinci ile aşağıdaki taahhütleri vermektedir.

Karar alma:

- Çevre ve enerji konularındaki tüm kararlar, ekolojist bir anlayış içerisinde ve şeffaf bir değerlendirme sürecinin ardından, toplumun yararına olacak şekilde ele alınacaktır.
- Ülkede yaşam kalitesinin artırılması, çevre ve insan sağlığının korunması sağlanırken, gelişme hızı kesilmeksizin, gelişmenin yaratacağı olumsuzluklar planlı ve kararlı biçimde oluşturulacak politikalarla giderilecektir.
- Ülkedeki tahribat, üniversitelerimizin yanı sıra sivil toplum örgütlerinin de dahil edileceği bir toplumsal bilinçlendirme politikası ile minimuma indirilecek ve sürdürülebilirliği sağlanacaktır.
- Bilimsel verilere dayandırılmayan hiçbir proje uygulamaya konulmayacak, yerel üniversitelerimiz başta olmak üzere gerekli tüm akademik kurum ve kuruluşlarla işbirliği yapılacaktır.
- Alt yapı sorunlarının çözülmesinde mahalli idarelerle işbirliği esasına dayalı bir çalışma içerisine gidilecektir.
- Bilgi paylaşımı ve şeffaflık esas alınacaktır.

1. ÇED:

Çevre etki değerlendirme raporları ile stratejik etki raporlarının hazırlanmalarına ilişkin mevzuat yeniden ele alınarak yapılandırılacak, denetimi artırılacak ve kapasite geliştirilmesi sağlanacaktır.

2. Su politikası:

Su, doğanın ve insanın yaşamını sürdürmesi için vazgeçilmez kaynaklardan biri olmasına rağmen, günümüzde yok olma noktasına gelmiştir. Kıbrıs'ta yeterli bir su politikası yoktur ya da yanlış su politikası uygulanmaktadır. Siyasi iktidarların bilimsel esaslardan uzak su yönetimi, doğanın tahribatı ve kamusal değerlerin hor kullanılması, bu sorunu ülkemizin geleceğini tehdit eder bir noktaya taşımıştır. Nüfus artışını da göz önüne aldığımızda bu sorunun daha da büyüdüğünü söyleyebiliriz.

- Oluşturulacak üst düzey bir su politikası ve bilinçli su kullanımı ile kaynakların doğru kullanımı sağlanacaktır.
- Eğitim kampanyaları ile su tasarrufu maksimum düzeye çıkartılacaktır.
- Tarımda su kullanımı ile ilgili ayrı bir birim oluşturulacak ve denetimi sağlanacaktır.
- Türkiye Cumhuriyeti'nden su getirilmesi ile ilgili proje desteklenecek, ayrıca arıtma tesisleri kurulması teşvik edilecektir.

3. Atık sektörü:

- Sıvı ve katı atıklarla ilgili düzenlenen yeni projelerle özellikle büyük yerleşim bölgelerindeki atık problemleri giderilecek, halkımızın maruz bırakıldığı kötü kokular ve sağlıksız çevre şartları ortadan kaldırılacaktır.

- Her iki atık türü için de geri dönüşüm yapılabilmesi için gerekli önlemler alınacaktır.
- Tıbbi atıkların usulüne uygun olarak imhası ve denetimi sağlanacaktır.

4. Doğa koruma:

- Çevre, su ve tarımsal alanlarla ilgili master planlar tamamlanarak hayata geçirilecek ve bu alanlarda ileriye dönük stratejik planlar hazırlanacaktır.
- Çevre ile ilgili yapılacak uygulamalarda karar verilirken merkezi idarenin, üniversiteler, ilgili meslek kuruluşları, örgütler, yerel yönetimler ve halktan katılımcılar ile işbirliği yapılması sağlanacaktır.
- Çevresel veri eksikliğini giderilmesi için gerekli çalışmalar yapılacaktır.
- Özel koruma alanları ile ilgili hazırlanan yönetim planları, "Natura 2000" esasları baz alınarak yürürlüğe konulacaktır.
- Tüm çalışmalar sırasında yeraltı ve yerüstü kaynakları ile flora ve faunanın korunmasına özen gösterilecek, ayrıca dengeli arazi kullanımı esas alınacaktır.
- Ülkenin doğal ve kültürel zenginlikleri değerlendirilirken doğa dengesinin bozulmaması esas alınacaktır.
- Ülkenin fiziki planlarının tamamlanması sağlanacaktır.

5. Enerji tasarrufu:

- Enerji tüketiminde verimlilik ve enerjinin tasarrufu konusunda ulusal bilinç yaygınlaştırılacaktır.
- Alternatif enerji kaynakları yaygınlaştırılacak, özellikle güneş ve rüzgar enerjisinin kullanımı teşvik edilecektir.

6. Tarım:

- Organik tarımın yaygınlaştırılabilmesi için teşvikler sağlanarak kanserojen kimyasalların kullanımı engellenecektir.
- Verimli toprakların amaç dışı kullanımı engellenecek ayrıca yatırımlarda çevre dostu teknolojilerin kullanılması teşvik edilecektir.
- Toprak kirlilik haritası hazırlanacaktır.

7. Orman alanları:

- Günden güne yok olan orman alanlarının etkin bir şekilde korunması ve denetimi sağlanacak, işgalci yabancı türlerin ağaçlandırmada kullanılmamasına özen gösterilecektir.
- Erozyonu ortadan kaldırabilmek amacı ile ağaçlandırma yapılırken iklime uygun, susuzluğa dayanıklı yerel ve hızlı büyüyen türler kullanılacaktır.
- Zeytin ve harup ağaçlarının artırılması teşvik edilecektir.
- Biyolojik mücadele artırılabilecektir.

8. Taş ocakları:

- Ülkemizde büyük bir çevre felaketi olarak görülen taş ocakları işletmeleri denetim ve kontrol altına alınarak, tahrip edilen yerlerin restorasyonunun yapılması sağlanacaktır.

9. Trafik:

- Artan trafik ve yapılaşmalardan dolayı bozulan şehirlerimizin yaşanabilir mekanlar olmasını sağlayabilmek amacı ile çevre düzeni planları yapılırken doğanın, çevrenin ve kültürel yapının korunmasına azami özen gösterilecektir.
- Trafikte yeknesaklık sağlanmak suretiyle tüm yollarımızda aynı uygulamanın geçerliliği sağlanacaktır.
- Hız limiti çift şerit yollarda 100 Km, şehir içi 60 Km olarak belirlenecektir.
- Mevcut hız kameraları kaldırılarak yerine tüm Avrupa'da kullanılmakta olan "Ortalama hız tespit" kameraları yerleştirilerek, "burda ölme, git nerede istersen öl" anlayışına son verilecektir.
- Tüm ana yollarımızın ışıklandırılması sağlanacak ve böylelikle sürücü görüş mesafesi çoğaltılarak kazaların en az seviyeye düşmesi sağlanacaktır.

BİLİM VE TEKNOLOJİ

Bilim, teknoloji ve yenilikte yetkinleşmek ve bu yetkinliği ekonomik ve sosyal faydaya dönüştürmek bilim ve teknoloji politikasının temel amacıdır. Bu çerçevede;

- Bilim ve teknoloji alanında kurumlar arası işbirliğini ve özel kesimin sistem içindeki etkinliğini artıran bir ulusal yenilik sistemi oluşturulacaktır.
- Özel kesimin Ar-ge kapasitesi ve talebini artırması desteklenecektir.
- Özel kesimin üniversiteler ve araştırma kurumlarıyla işbirliğini geliştirmeye yönelik destekler artırılabilecek ve etkinleştirilecektir.
- Üniversite-sanayi işbirliği geliştirilecek, üniversitelerin Ar-ge faaliyetlerinin piyasa talebi doğrultusunda yönlendirilmesi ve artırılması sağlanacaktır.
- Kamu kurumlarındaki sorun ve ihtiyaçların Ar-ge yoluyla giderilmesine yönelik destekler sağlanacaktır.
- AB başta olmak üzere Ar-ge alanında yetkinleşmiş ülkeler ve bu alanda faaliyet gösteren uluslararası kuruluşlarla işbirliği artırılacaktır.
- Bilim, teknoloji ve yenilik alanlarında ilk ve orta öğretim kurumları başta olmak üzere toplumsal farkındalık artırılacaktır.

TARIM

Gıda güvencesi ilkesi çerçevesinde artan nüfusun dengeli ve yeterli beslenmesi, ekonomik, sosyal ve çevresel açıdan sürdürülebilir, örgütlü ve rekabet gücü yüksek bir tarımsal yapının oluşturulması temel amaçtır.

Bu doğrultuda, üretimin talebe uygun olarak yönlendirilmesini sağlayacak politikaların uygulanması, üretici gelir düzeyinin yükseltilmesi ve istikrarının sağlanması, toprak ve su kaynaklarının nitelik ve nicelik olarak artırılması, etkin kullanılması esas alınacaktır.

Bu çerçevede;

- Tarım politikalarının yürütülmesine ilişkin bilgi alt yapısı oluşturulacak ve idari yapı geliştirilecektir.
- Çiftlikten sofraya gıda güvenliği ilkesi çerçevesinde tarımsal ürünlerde işletmelerin üretim koşulları ile gıda ürünlerinde kamu denetim koşullarının iyileştirilmesi sağlanacaktır.
- Yerli tarımsal ürünün rekabet gücünün artırılması amacıyla teşvikler verilecektir.
- Sulanabilir tarım arazisi sayısı yapılacak olan yatırımlar ve özelleştirmeler ile artırılabilecektir.
- Süt ve et piyasalarında üretim istikrarına yönelik önlemler alınacaktır.
- Toprak ve su kaynaklarının etkin kullanılmasına yönelik yöntem ve araçlara öncelik verilecektir.
- Tarımsal işletmelerde ölçek büyüklüğünün artırılması ve modern tarım işletmeciliğinin yaygınlaştırılması desteklenecektir.
- Tarımsal işletmelerde teknolojik etkinlik ve tarımsal Ar-ge desteği artırılabilecektir.
- Organik tarım – sera ve narenciye üretimi başta olmak üzere iç talebin dahi karşılanmakta yetersiz kaldığı tarım ürünleri için, üretimi artırıcı ve pazar genişletici yeni önlemler alınacaktır.
- Balıkçılık sektörü ciddi şekilde desteklenecektir.

ULAŞTIRMA VE HABERLEŞME

Ulaştırma sektöründeki temel amaç; ülke ekonomisinin ve sosyal hayatın gereksinimlerine uygun, taşıma türleri arasında dengenin sağlandığı, çağdaş teknoloji ve uluslararası kurallarla uyumlu, çevreye duyarlı, ekonomik ve güvenli taşımacılığın yapıldığı bir ulaştırma alt yapısının zamanında oluşturulmasıdır. Ulaştırma alt sektörlerinin birbirlerini tamamlayıcı nitelikte çalışması ve kombine taşımacılığın yaygınlaştırılması esastır.

Bilgi ve iletişim teknolojilerinin yaygınlaştırılması ve etkin kullanılmasıyla, bilgi toplumuna dönüşüm sürecinin hızlandırılması ve bu yolla ülkemizin rekabet gücünün ve refah düzeyinin artırılmasına katkı sağlanması temel amaçtır.

Elektronik haberleşme sektörünün hizmet yeteneğinin rekabetçi bir ortamda küresel düzeyde geliştirilmesi hedefi doğrultusunda devletin düzenleyici rolü etkinleştirilecek, pazarın potansiyel gelişimini ve bilgi toplumu hizmetlerinin yaygınlaşmasını olumsuz yönde etkileyen unsurlar giderilecektir.

Bu çerçevede;

- Ulaştırma alt yapısı ihtiyaçlarının karşılanmasında özel sektör katılımını artıracak modeller geliştirilecektir.
- Şehirlerarası otoyol projelerinin ivedilikle ihale edilip yapılması ve standartlarının yükseltilmesi ile mevcut karayolu alt yapısı iyileştirilecektir.

- Karayollarında trafik güvenliği artırılabacaktır.
- Bir Akdeniz ülkesi olan ve denizcilik sektöründe hiçbir yatırımı bulunmayan KKTC’de; Denizcilik Müsteşarlığı ve buna bağlı en az 15 marina yatırımı yapılacaktır.
- Kent içi ulaşım alt yapısı ihtiyaçlarına, belediyelerin öz kaynaklarıyla uyumlu ve ulusal standartlar doğrultusunda çözümler üretilecektir.
- Elektronik haberleşme sektörü daha rekabetçi hale getirilecektir.
- Bilgi toplumuna dönüşümü destekleyecek yönde bilgi ve iletişim teknolojisi alt yapısı geliştirilecek ve internet kullanımı yaygınlaştırılacaktır.
- Posta sektörü sürat, kalite, güvenilirlik ve erişilebilirlik esasları ve AB düzenlemeleri paralelinde rekabetçi bir anlayışla yeniden yapılandırılacaktır.

TURİZM

Turizmi bilimsel ve sürdürülebilir temellerde sağlıklı bir şekilde geliştirip, ekonomi içinde itici güç haline getirerek, Kuzey Kıbrıs’ı uluslararası turizm pazarında tercih edilir bir markaya dönüştürmek vizyonuyla oluşturulan turizm politikası ile; sektörün önüne üretim, yönetim ve uygulama süreçleriyle ilgili bir yol haritası konulacaktır.

Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti kıyı turizmi yanında, kongre ve fuar turizmi, sağlık, doğa turizmi, eko turizm, yat turizmi, golf turizmi gibi alternatif turizm çeşitleri açısından önemli bir potansiyele sahip olmasına rağmen, ülkemizin bu potansiyeli rasyonel olarak kullanılamamaktadır.

Demokrat Parti oluşturduğu turizm politikasıyla, Kuzey Kıbrıs’ın doğal, kültürel, tarihi ve coğrafi değerlerini koruma-kullanma dengesi temelinde ön plana çıkartarak, var olan turizm çeşitlerine yeni, sürdürülebilir alternatifler de katmak suretiyle KKTC’nin turizmden elde ettiği geliri çoğaltmayı ve ülkede daha fazla katma değer yaratılmasını hedeflemektedir.

Bu hedefe uygun olarak dar ölçekli planlanmalar yerine, turizm bölgeleri, eko turizm bölgeleri gibi bütünsel planlamalar yapılarak, turizm potansiyeli bulunan bütün bölgelerin cazibeleri artırılabacaktır.

Oluşturulan turizm politikası ile ülkenin her yanına dağılmış durumda bulunan turizm yatırımlarının tek tek ele alınmasından çok, bunların birbirleriyle entegrasyonu sağlanarak ülkede daha güçlü alternatifler yaratılacaktır. Güçlü bir turizm güzergahı oluşturulmasıyla bu bölgeler içinde zayıf kalan yerlerin kültür, el sanatları, yeme-içme tesisleri ve konaklama imkanları ile güçlenmeleri de sağlanmış olacaktır.

Turizm sektörü, tanıtım ve pazarlama aşamalarında da tek elden organize edilerek, tanıtım ve pazarlama imkânlarının bir bütün halinde değerlendirilmesi ve dengelenmesi mümkün olabilecektir.

Kuzey Kıbrıs turizminde kitle turizmi odaklı çalışmalar sonucunda; kıyılarda aşırı yığılma, kıyı gerisi ve çevresinde çarpık yapılaşma, altyapı yetersizliği ile çevre sorunları ortaya çıkmıştır.

Bu olumsuz yapılanmayı olumlu yönde değiştirebilmek maksadıyla bütüncül politika, strateji ve uygulamaya dönük yaklaşımlar geliştirilmiştir.

Bu kapsamda, kıyı bölgelerinde turizm potansiyeli yüksek alanlar 'turizm bölgeleri' şeklinde, bölgesel olarak özel sektör yatırımlarını özendirecek şekilde planlanarak geliştirilecektir. Böylece sadece kıyı şeridinde değil kıyı gerisindeki alanların da bir bütün olarak planlanmasıyla, bu bölgelerde turizm çeşitliliğinin artırılması, mevcut yerleşim bölgelerinin iyileştirilmesi sağlanacak ve böylelikle turizm sektöründe sürdürülebilirlik yakalanacaktır.

Oluşturulan politikayla turizm, planlama, yatırım, örgütlenme, iç turizm, araştırma-geliştirme (Ar-ge), hizmet, ulaşım ve altyapının güçlendirilmesi, tanıtım ve pazarlama, eğitim, markalaşma, turizmin çeşitlendirilmesi, mevcut turizm alanlarının rehabilitasyonunu kapsayacak şekilde uzun vadeli olarak ele alınacak ve bu politikanın devlet politikası olması için samimiyetle çalışılacaktır.

1. Planlama

- Turizm sektöründeki planlama esnek, şeffaf ve hesap verebilir, yönetim ve uygulama esnasında katılımcı ve sürdürülebilir gelişim niteliklerine sahip stratejik planlama anlayışına dayanacaktır.
- Turizm master planı en geç bir yıl içinde revize edilecektir.
- Sektörle ilgili bütün yatırımlar ülkedeki refah ve gelişmişlik düzeyi dengesizliklerini azaltıcı doğrultuda yönlendirilerek, doğal, tarihsel, kültürel ve sosyal çevreyi kollayıcı, koruyucu ve geliştirici bir yaklaşımla ele alınacak, bilimsel çalışmalarla da tarihi, kültürel ve sanatsal değerler ortaya çıkartılarak bu değerlerin korunması konusunda toplumsal bilinç oluşturulacaktır.
- Turizm sektörü sağlıklı bir şekilde yapılandırılarak verimliliğin sağlanabilmesi için gelişim; pazar gerçeğine dayandırılacak, gerek yatırım ortamının rehabilitasyonuna, gerekse de gelişen dünya eğilimlerine ve yeni taleplere cevap verilecektir.
- Doğal kaynaklar ekolojik ve ekonomik verimlilik ilkesine bağlı olarak sürdürülebilirlik ilkesi çerçevesinde korunarak kullanılacaktır.

2. Yatırım:

- Turizm yatırımı yapmayı planlayan yatırımcılara; belirlenecek önceliklere uygun olarak kıyı turizmi veya diğer alternatif turizm türleri için teşvik verilecektir.
- Turizmin geliştirilmesine yönelik bir takım önlemler alınarak sektörün genel olarak ekonomiye katkı sağlaması teşvik edilecektir.
- Bu kapsamda küçük ve orta büyüklükte işletme (KOBİ) tanımına giren turizm konaklama tesisleri ile seyahat acentelerine teşvikler sağlayacak vergi düzenlemeleri yapılacaktır.
- Turizm alanında gerek yerli, gerekse de yabancı kuruluşların yatırım yapması teşviklendirilecektir.

- Turizmin çeşitlendirilmesine ve turizmin bütün yıla-yurda yayılmasına imkan veren projeler geliştirilerek, kıyıların dışındaki bölgelere de yatırım yapılması teşvik edilecektir.
- Mevcut turizm yatırımlarının kısa dönemde yenilenmesine yönelik ihtiyaçların saptanması ve bu yatırımların turizme yeniden kazandırılması için yapılması gerekenlerin belirlenmesi adına bakanlık ve sektör temsilcilerinden bir kurul oluşturularak bu konuda yapılması gerekenler belirlenecektir.
- Eko, kültür, sağlık, kongre gibi öncelikli turizm türlerinin gelişmişlik seviyelerine bağlı olarak bölgesel düzeyde sektörel teşvikler geliştirilecektir.

3. Örgütlenme:

- Turizm sektörünün başarısı etkin bir yönetim organizasyonunun sağlanması ile mümkündür.
- Turizm sektörüne dinamizm kazandırmak ve uluslararası krizlerden en düşük seviyede etkilenmesini başarmak için kamu, özel sektör ve sivil toplum kuruluşları bir araya getirilerek sektöre yön verecek olan turizm örgütü en geç 1 yıl içinde kurulacaktır.
- Bu yeni örgütlenme yapısında kamu, özel sektör ve sivil toplum kuruluşları temsilcilerinin katılımıyla örgüt oluşturulacak ve örgüt kamu, özel sektör ve sivil topluma karşı sorumlu olarak sektörde yönlendirici çalışmalar yürütecektir.

4. Ar-ge:

- Ar-ge kamu, özel sektör ve turizm sektöründeki kuruluşlar arasında öncelikle ele alınacaktır.
- Kamu, özel sektör ve üniversite işbirliği ile bilimsel gerçekleri temel alan bir veri bankası oluşturulacaktır.
- Bu sayede Bakanlık başta olmak üzere sektörün doğru, şeffaf ve güvenilir bilgilere sahip olması sağlanarak değişen ve gelişen turizm talebine uygun planlamaların yapılabilmesi sağlanacaktır.

5. Hizmet kalitesi:

- Turizm sektöründe toplam kalite yönetimi etkin kılınacaktır.
- Hizmet kalitesinin ve standardının geliştirilmesi, sürekli gelişmeyi, müşteri ve çalışan memnuniyetini, katılımı ön planda tutan bir yönetim anlayışını getirecektir.
- Böylece kalite uygulamalarının sürekliliğinin sağlanması işletmelerin hizmet standardını ve verimliliğini artıracak, rekabet gücü ve pazarlama açısından da işletmelere büyük yararlar sağlayacaktır.
- Gelmeye açık bir kalite sistemi ile hizmetler iyileştirilecektir. Kalite uygulaması ile hizmette sürat, etkinlik ve verimlilik sağlamanın yanı sıra çalışanların ve müşterilerin katılımı ve işbirliği de söz konusu olacaktır.
- Turizmin gerek mevsimlik olmaktan kurtulması, gerekse de dış pazarlarda değişen tüketici taleplerine uygun olarak, yeni potansiyel alanlar yaratılması amacıyla, alternatif turizm olanakları çoğaltılarak talebin artması sağlanacaktır. Bu kapsamda gerekli yasal-yönetimsel düzenlemeler yapılacaktır.
- Hizmet kalitesini artırmak için mesleki niteliklerin belgelendirilmesi özendirilecektir.

6. Ulaşım ve altyapının güçlendirilmesi:

- Bakanlık, turizm potansiyeli yüksek ve turizm gelişiminin sağlandığı ve geliştirilmesi öngörülen alanlarda altyapının geliştirilmesinde yerel yönetimlerle işbirliği içinde çalışacaktır.
- Turizmin gelişimi ve çeşitlenmesinin olmazsa olmaz koşullarından biri olan altyapının geliştirilmesi ile birlikte ulaşımın çeşitlendirilip niteliğinin yükseltilmesi ve bu alanlarda kamunun maliyetinin en aza indirilmesi için özel sektörü ön plana çıkaracak çeşitli uygulamalara gidilecektir.
- Zaman ve güvenlik açısından ön plana çıkan havayolu ulaşımı ile deniz turizminin geliştirilmesi için özel teşvikler verilecektir. Karayolu ulaşımında ise güvenlik ve erişim kapasitesi artırılacaktır.

7. Tanıtım ve pazarlama:

- Tanıtım ve pazar analizi gibi önemli konular baştan sona bilimsel analizlere ve araştırmalara dayanacaktır.
- Tanıtım faaliyetlerinde süreçler belirlenerek, pazar ülkelerde; pazarın özellikleri, müşteri gruplarının eğilim ve istekleri, demografik yapı ve rakip ülkelerin durumunun araştırılması, geçerli ve güvenilir bilgiler toplanması, çözümlenmesi, yorumlanması gibi bir çalışma yöntemi izlenecek ve bu konularda başta üniversitelerden olmak üzere profesyonel destek alınacaktır.
- Yapılan araştırmaların çözümlenmesi ve yorumlanması sonrasında pazardaki güçlü veya zayıf yanlar, fırsat ya da riskler ve tehditler de tespit edilecek, turizm pazarında yarışabilmek ve pazar payını kaybetmemek için imajın sürekliliği sağlanacaktır.
- Halkla ilişkiler araçlarının etkin bir şekilde kullanımı ön plana çıkartılacaktır. Yeni tanıtım stratejilerinde halkla ilişkiler (PR) faaliyetlerine ağırlık verilecektir.
- Devlet ve özel sektör işbirliği, yeni iletişim teknolojilerinin kullanımı ve markalaşma sağlanacaktır. Turizmde yeni bilgi ve iletişim teknolojilerine uyum sağlanması ve müşteriyle bağlantının daha çok bu yönde yapılmasına ağırlık verilecektir. Tanıtımdan, ürün pazarlamaya ve bilgilendirmeye kadar internetin geniş bir yelpazede kullanılması sağlanacaktır.
- Dünya nüfusunun değişmesine paralel olarak daha çok üçüncü yaş grubuna uygun tanıtım ve reklamlara ağırlık verilecektir.
- Tanıtımlarda kitlesel tanıtımdan ziyade, özelleştirmeye gidilerek pazarlanacak hedef ürünler belirlenecektir.

8. Eğitim:

- Turizm eğitiminin meslek odaklı olması ve ölçülebilir sonuçlar içermesi, turizm sektöründe yer alan aktörlerin sürekli eğitimle niteliklerini iyileştirmesi ve turizm eğitiminin nitelik ve nicelik olarak üst ölçekli kararlar düzeyinde yönlendirilmesi için Bakanlık etkin rol oynayacaktır.
- Ülkede turizm konusunda toplum bilincinin oluşması için yaygın eğitim programları düzenlenerek, özellikle medyanın bu konuları işlemesini özendirici önlemler alınacaktır.
- Turizm eğitimi ve öğretimi ders programlarına, yeni turizm çeşitleri ile ilgili dersler eklenerek değişen turizm arz ve talebini karşılayabilecek elemanların yetiştirilmesi sağlanacaktır.

- Yaygın turizm eğitimi için, toplumsal düzeyde işitsel ve görsel iletişim imkânları kullanılacaktır. Yaygın turizm eğitimi sektörde çalışan kişilerin beceri ve niteliklerinin artırılmasına yönelik olarak yapılacak ve geniş kitlelerin eğitilmesini hedefleyecektir. Bu eğitimin nihai hedefi "belgelendirme" olup belgeler de iş başı eğitimi sürecinde verilecektir.

9. Markalaşma:

- Turizm gelişiminin sürdürülebilir kılınması için; Kuzey Kıbrıs'ın uluslararası ve ulusal pazarlarda net bir imajının oluşturulması, oluşturulan imaja uygun olarak pazarlama faaliyetlerinde bir bütün halinde hareket edilmesi ve bölgesel değerlerin ön plana çıkarılması yoluyla ülkenin marka haline getirilmesi sağlanacaktır.
- Turizm türlerinin çeşitlendirilmesi, turizm sezonunun bütün bir yıla yayılması, turizm ürününün çeşitlenmesine bağlıdır bu kapsamda. Alternatif turizm türlerinden öncelikli olarak kongre ve fuar turizmi, sağlık turizmi, spor turizmi, deniz turizmi, eko turizm vb geliştirilecektir.

Kısa ve orta vadede alınacak önlemler:

- Turizm master planı en geç bir yıl içinde revize edilecektir..
- Sektördeki bütün kuruluşlar yasal statüye kavuşturulacak, yasası bulunan ve yenilenmesi gereken Kıtıab yasası gibi yasalar en kısa zamanda gözden geçirilerek yenilenecektir.
- Yabancı uyruklu işçiler için ödenen ihtiyat sandığı uygulaması kaldırılacaktır.
- Dış temsilciliklerin görev tanımları netleştirilerek bu ofislerin verimli çalışmaları için gereken düzenlemeler yapılacaktır
- Turizm alanında gerek yerli, gerekse de yabancı kuruluşların yatırım yapması teşviklendirilecektir. Turizmin çeşitlendirilmesine ve turizmin bütün yıla-yurda yayılmasına imkan veren projeler geliştirilerek, kıyıların dışındaki bölgelere de yatırım yapılması teşvik edilecektir.
- Mevcut turizm yatırımlarının kısa dönemde yenilenmesine yönelik ihtiyaçların saptanması ve bu yatırımların turizme yeniden kazandırılması için yapılması gerekenlerin belirlenmesi için bakanlık ve sektör temsilcilerinden bir kurul oluşturularak, bu konuda yapılması gerekenler belirlenecektir
- Turizm yatırımı yapmayı planlayan yatırımcılara; belirlenecek önceliklere uygun olarak kıyı turizmi veya diğer alternatif turizm türleri için teşvik verilecektir.
- Eko, kültür, sağlık, kongre gibi öncelikli turizm türlerinin gelişmişlik seviyelerine bağlı olarak bölgesel düzeyde sektörel teşvikler geliştirilecektir.
- Alan, konaklama ve yer hizmetlerine ilişkin vergi, harç ve ücretler ile turistik konaklama tesisleri, turizm acenteleri, -turistik taşımacılığa yönelik- hava, kara ve deniz taşımacılığı alanlarında faaliyet gösteren kurum/kuruluşlara uygulanan vergiler yeniden düzenlenecektir.
- Turistik tesisler, seyahat acenteleri ile hava, kara ve deniz taşımacılığı alanlarında faaliyet gösteren kurum/kuruluşların yapacakları, yeni yatırım, donanım, teçhizat ile ilgili temin işlerinden alınan vergiler yeniden düzenlenecektir.
- KKTC turizmine hizmet eden, turistik tesisler, seyahat acenteleri ile hava, kara ve deniz taşımacılığı şirketlerinin yatırım, yenileme, geliştirme gibi ihtiyaçlarına yönelik belirlenecek kriterlere uygun olarak teşvikler verilecektir.

- Alternatif turizm çeşitlerinin yaygınlaştırılmasına yönelik olarak küçük - orta ölçekli yatırımlara özel teşvikler verilecektir.
- KTHY'nin yeniden yapılandırılması için sektörle birlikte hareket edilecektir.
- Müze ve ören yerleri, vardiya esasına uygun olarak 7 gün açık tutulacak, özel müzeciliğin geliştirilmesi için gereken düzenlemeler yapılacaktır.
- Yerel yönetimlerle işbirliği yapılarak tarihi Girne limanı yeniden düzenlenecek ve liman tekrardan turizme kazandırılacaktır.
- Gazimagosa surları ve hendek içi, dokusu korunarak turizme hizmet edecek şekilde restore edilecektir. Diğer tarihi eserlerin restorasyonu da planlanarak yapılacaktır.
- Deniz turizminin gelişmesine hizmet edecek olan gemi turlarının sağlıklı bir şekilde yapılabilmesi için standartları yeniden belirlenecek ve gereken düzenlemeler yapılarak, bu alanda yaşanan sorunlar süratle aşılacaktır.
- Ülkedeki marinacılığın gelişmesi için gereken düzenlemeler yapılacaktır.
- Turizm polisi uygulamasına yeniden başlanacak ve bu uygulama geliştirilerek turizmde kontrol sağlanacaktır.
- Turizmde alternatif enerji kaynaklarının kullanılması teşvik edilecektir.
- Bilimsel temele dayalı su arıtma sistemlerinin kurulması teşvik edilecek ve Türkiye'den boruyla su getirilmesi projesi de desteklenecektir.
- Gürültü kirliliği için kalıcı önlemler alınacaktır.
- Turizme yönelik tarım üretimi özendirilecektir.
- Ülkeye giriş kapılarında yaşanan sorunları çözebilmek maksadıyla ilgili kurum ve kuruluşların temsilcilerinden oluşan bir koordinasyon kurulu oluşturulacaktır
- Turizm bilincinin oluşması için bilimsel temelde çalışmalar yapılacaktır.

BÖLGESEL GELİŞME

Bölgesel gelişme ve bölgesel gelişmişlik farklılıklarının azaltılması:

Bölgesel gelişme politikalarında temel amaç; yerel dinamiklere dayalı kalkınma anlayışı çerçevesinde, ekonomik gelişme ve sosyal refahı ülke geneline dengeli bir şekilde yapmaktır.

Bölgesel gelişme politikalarının uygulanmasında; fırsat eşitliği, iyi yönetim ve katılımçılık, maliyet paylaşımı, şeffaflık ve hesap verebilirlik, etkinlik, verimlilik ve sürdürülebilirlik ilkeleri esas alınacaktır.

Bölgesel gelişmenin hızlandırılması için yereldeki potansiyeli harekete geçirici politikalara ağırlık verilecektir. Bu çerçevede;

- Ülke genelini kapsayan, mekansal ve bölgesel gelişme politika çerçevesi oluşturulacak, buna bağlı olarak alt ölçekteki mekansal gelişme stratejileri ve planlarının esasları, standartları ve çerçevesi belirlenecektir.
- Bölgesel plan ve programlar uygulanabilir nitelikte hazırlanacak, mevcut entegre bölgesel gelişme planları uygulanabilir programlara dönüştürülecek, bunlarla tutarlı bir kaynak tahsisi sağlanacak, izleme ve değerlendirme mekanizmaları oluşturulacaktır.

- Kalkınma Ajansı başta olmak üzere yerel düzeyde kurumsal yapılar oluşturulacak, mevcut yapıların kapasitesi geliştirilecek, merkezi ve yerel kurumlar arasındaki işbölümü etkinleştirilecektir.
- Uygun bölgelerde işgücü piyasası analizleri yapılarak, insan kaynakları ihtiyacı ve reel sektör politikalarıyla tutarlı biçimde, işgücü niteliğini, girişimciliği geliştirici ve kümelenmeyi destekleyici uygulamalar kapsamında istihdam edilebilirlik artırılacaktır.
- Koruma-kullanma dengesi gözetilerek, yerel nitelikteki tarihi, kültürel ve doğal varlıklara, bölgesel programlar kapsamında öncelik tanınarak faydaya dönüştürülecektir.

SOSYAL İÇERME

- Yoksulluğa ve sosyal dışlanmaya maruz veya bu risk altında olan birey ve grupların ekonomik ve sosyal hayata aktif katılımlarının artırılması ve yaşam kalitelerinin yükseltilecek toplumsal dayanışma ve bütünleşmenin sağlanması temel amaçtır.
- Nüfusun tümünü kapsayan ve dezavantajlı grupları topluma entegre eden bir sosyal koruma ağının oluşturulması, kamunun sunduğu hizmetlere erişilebilirliğin artırılması, göç edenlerin toplumla bütünleşmelerinin sağlanması ve bu konularda toplumun her kesiminin sorumluluk alması esastır.
- Sosyal dışlanma riskini azaltmaya yönelik olarak sosyal güvenlik sisteminin kapsamı genişletilecek ve genel sağlık sigortasına geçilecektir. Sistemin mali sürdürülebilirliğini sağlamaya yönelik olarak tam otomasyon gerçekleştirilerek etkili bir denetim sistemi oluşturulacaktır. Koruyucu sağlık hizmetleri sağlık sigortasıyla ilişkilendirilecek ve sevk zinciri etkin bir şekilde uygulamaya konulacaktır.
- Sosyal hizmet ve yardımların ihtiyaç sahiplerine daha etkili sunulması amacıyla, bu alanda hizmet veren kurumlar arasında işbirliğini sağlayan, yerel yönetim ve sivil toplum inisiyatifini artıran, ihtiyaç sahiplerinin tespitinde ve ihtiyaçlarının karşılanmasında objektif kriterler getiren düzenlemeler yapılacaktır.
- Özürlüler için sosyal ve fiziki çevre şartları iyileştirilecek, özürlülerin istihdamına yönelik mesleki eğitim imkanları ve danışmanlık hizmetleri geliştirilecektir.
- Hüküm giymiş olanların topluma yeniden kazandırılmasına yönelik hizmetler etkinleştirilecektir.

İNSAN KAYNAKLARININ GELİŞTİRİLMESİ VE İSTİHDAM EDİLEBİLİRLİĞİN ARTIRILMASI

Rekabet gücü yüksek bir ekonomi ve sürdürülebilir bir kalkınma için eğitimin kalitesi yükseltilecek, eğitim ile istihdam arasındaki ilişki güçlendirilecek ve istihdam edilebilirlik artırılacaktır.

Makro ekonomik politikalarla sağlanan büyümenin yaratacağı istihdam artışını desteklemek amacıyla aktif istihdam politikaları uygulanacaktır.

Bu çerçevede;

- Eğitimin niteliğinin artırılması amacıyla, müfredat, yenilikçiliği ve araştırmacılığı esas alacak şekilde güncellenecek; etkin bir rehberlik ve yönlendirme sistemi kurulacak; öğretmen, fiziki mekan ve bilgi teknolojisi alt yapısı güçlendirilecektir.
- Mesleki eğitimde piyasanın ihtiyaç duyduğu nitelikteki insan gücünü yetiştirmek için modüler ve esnek bir sisteme geçiş çalışmaları hızlandırılacaktır.
- İş dünyasının talep ettiği nitelikteki işgücünün yetiştirilmesi amacıyla eğitim ile işgücü piyasası arasındaki işbirliğini güçlendirecek mekanizmalar oluşturulacaktır.
- Meslek standartlarını, sınav ve belgelendirmeyi esas alan bir mesleki yeterlilik sistemi kurulacak ve etkin uygulanması için gerekli önlemler alınacaktır.
- Aktif istihdam politikalarına özel önem verilerek istihdam edilebilirlik artırılacaktır. Bu kapsamda, girişimcilik eğitimi etkin ve yaygın olarak sağlanacak, istihdam garantili programlar yaygınlaştırılacak, mesleki danışmanlık ve rehberlik hizmetlerinin etkin ve yaygın sunumu sağlanacaktır.
- Bilgi toplumuna dönüşüm süreci ile bölgesel, ulusal ve uluslararası gelişme ve ihtiyaçlara göre yüksek öğretim kurumlarının birim ve programları güncellenecektir.
- Özellikle eğitilmiş genç işsizlerin istihdamını sağlamak üzere, uzaktan ve yaygın eğitim imkanları kullanılarak, bilgi ve iletişim teknolojileri alanında ihtiyaç duyulan insan gücünün yetiştirilmesi desteklenecektir.
- İşgücü piyasasının daha esnek hale getirilebilmesi için gerekli düzenlemeler yapılacaktır.

GÜVENLİK VE ASAYİŞ

Halkın can ve mal güvenliğini sağlamak ve ülkede güvenlik ve asayişini temin etmek temel amacımızdır.

Bu temel amacın gerçekleştirilmesi; ülkenin hukuk düzeni, yargı sistemi, suç ve cezaların tanımlanması, önleyici güvenlik önlemleri ve iyi eğitim görmüş, ileri teknolojiden istifade edebilen ve üstün moralli bir polis örgütü ile ülkeyi yönetmekle sorumlu olanların mevcut anayasal düzen içinde KKTC'nin güvenliğinden sorumlu makamlarla yoğun ve tam bir işbirliğinin yapılmasına ve halkımızın güvenlik ve asayişini sağlamakla yükümlü bütün kuruluşlara ve özellikle polis örgütüne gönüllü destek vermesinin temin edilmesiyle sağlanabilir.

Bizim anlayışımıza göre, ülkede güvenlik ve asayişin temin edilmesinde öncelikle yapılması gereken; önleyici güvenlik önlemlerinin tam olarak uygulanması ve eğer bir suç işlenmişse de polis örgütünün en kısa zamanda zanlıları tespit ederek yargı önüne çıkarabilme yeteneğinin her geçen gün artırılmasıdır.

Polis örgütünün; verilen görevleri etkin olarak yapabilmesi için düşünülmesi gereken diğer bir husus; polise yasalarla verilmiş olan görevlerin gözden geçirilerek, yasalarla verilen diğer görevlerin asgari seviyede tutulmasıdır. Polisin diğer görevlerinin asgari seviyede tutulması asli ve öncelikli görevini yapmasını kolaylaştıracaktır.

Polis örgütüne yasalarla verilen görevlerin yeniden tanımlanması, suç ve ceza sisteminin yeniden düzenlenmesi ve yargılama sürecinin hızlandırılması, ülkemizin ciddi bir ihtiyacı olan hukuk reformunun da konusudur.

Polis örgütünün etkinliğinin artırılmasının bir yöntemi de; polis memurundan polis genel müdürüne kadar polis mensuplarının eğitim seviyesini kısa, orta ve uzun vadeli önlemlerle sürekli artırmaktır.

Polis örgütüne alınacak polis memurlarının seçim usulü ile polis örgütünün eğitim kurumları yeniden düzenlenecektir. Polis adaylarının eğitilmesi için mevcut Polis Okulu geliştirilerek Polis Meslek Yüksek Okulu kurulacaktır. Polis Meslek Yüksek Okulu'na alınacak adaylar ÖSS sınavı ile belirlenecek olup; öğrenci miktarı ise uzun vadeli personel yetiştirme planlarına uygun olarak tespit edilecektir.

Polis örgütü (kuruluş, görev ve yetkileri) yasası; polis örgütünün ihtiyaçları dikkate alınarak örgütün etkinliğini artıracak şekilde değiştirilecektir.

Polis örgütünün yerel yönetimlerle işbirliği içinde çalışmasını sağlamak için, ilgili makamlarla işbirliği içinde yeniden örgütlenecektir. Yerel yönetimler reformu ile koordineli olarak; polis karakolları veya bölge amirliği sorumluluk alanlarının belediye başkanlığı hudutları ile aynı olması sağlanacaktır.

Polisin halkla bütünleşmesini temin etmek ve halkın özellikle önleyici güvenlik önlemlerine gönüllü ve etkin katılımı sağlamak için yasal düzenlemeler yapılacaktır. Yapılacak mevzuat değişiklikleri ile ilçe emniyet kurulları yeniden düzenlenecek, her kent ve beldede yerel yönetim birimlerinin de içinde yer alacağı polis gönüllüleri merkezleri kurulacaktır.

Nakil tüzüğü yeniden düzenlenecek ve aile koruma ilkesi doğrultusunda nakillerin yapılması sağlanacaktır.

Asayişin devamlılığı açısından önemli olan diğer bir husus ise suçluların yeniden topluma kazandırılmasından geçmektedir. Bu maksatla, her türlü güvenliğin alınmasına olanak sağlanarak, teknik teçhizatla donanmış modern bir cezaevinin yapılması gerekmektedir.

Gardiyanları "mahkumların mahkumu" olmasından kurtaracak düzenlemeler yapılarak bu zor görevi yürütmekte olan personelin yaşam koşulları ve özlük haklarında iyileştirmeler yapılacaktır.

DENİZCİLİK

- Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti'nin kara sınırı olan batısında Yeşilirmak ile doğusunda Gazimagosa arasında kalan tüm kıyı alanları ile bu kıyıya bağlantılı kıyı kenar çizgisinden 12 deniz mili ile ölçülen ve denize doğru kapsayan deniz alanlarının politik, ekonomik, sosyal açıdan hükümler alanı olarak ilan edilecektir.
- Bu alanda geçerli olacak yeni kıyı kanunu çıkarılarak uygulamaya konulması hedefimizdir.
- Kıyı kanununun ve bu kanuna dayalı tüzük ve yönetmeliklerin çıkarılmasından sonra kıyı alanlarının planlanması ve yönetimi ile desteklenmesi sağlanacaktır.
- Kıyı alanlarının planlanmasında;
 - Öncelikle kıyı koruma alanları belirlenecektir.
 - Kıyıda başka bir yerde yapılması mümkün olmayan ticari limanlar, cruise yolcu limanları, turizm amaçlı yat limanları, yelken okulları, yat kulüpleri, balıkçı barınakları, balık çiftlikleri, denizden uluslararası giriş ve çıkış kapıları, fenerler, deniz alanlarındaki sondaj kuyuları, bu kuyulara bağlı boru şebekesi, enerji hatları, askeri ve sivil amaçlı haberleşme ve radar sistemlerinin nasıl olacağı konularında çalışmalar yapılacaktır.
- Tüm denizcilik sektörünü tek çatı altında toplayan bir Denizcilik Müsteşarlığı kurulacak, özel sektörü temsil edecek Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti Deniz Ticaret Odası'nın kurulması ise teşvik edilecektir.
- En geç iki yıl içerisinde yerleşik alan içerisinde; Girne'de denizde 1100, karada 150 tekne kapasiteli yat limanı; Gazimagosa'da denizde 700, karada 100 tekne kapasiteli yat limanının acilen yapılması, her iki limana uluslararası liman statüsü verilmesi sağlanarak KKTC'nin bir liman devleti olması sağlanacaktır.

ENGELLİLER

Engelli ve/veya farklı gelişen bireyler ile ailelerinin tanı, tedavi, eğitim rehabilitasyon ve hukuksal alandaki tüm sorunları ile ilgilenecek ve Birleşmiş Milletler, Avrupa Birliği, T.C. Başbakanlık Özürlüler İdaresi Başkanlığı vb organizasyonlarla işbirliği ve dayanışma içerisinde çözüm projeleri geliştirip hayata geçirecek ve anılan alanlarda hizmet veren tüm kamu kurum ve kuruluşları ile koordineli sağlayacak merkezi bir birim oluşturulacaktır.

Özel eğitim, rehabilitasyon ve rehabilitasyonun doğumdan itibaren yaşam boyu etkin ve kesintisiz olarak uygulanacağı bu hususta görev yapan hayır kurumu sivil toplum örgütlerinin de etkin katılımıyla bütünlük bir sistemi hayata geçirilecektir.

Birleşmiş Milletler Özürlü Kişilerin Hakları Sözleşmesi'nin kabulüne ilişkin bir "onay yasası" hazırlanarak ivedilikle Cumhuriyet Meclisi'nin onayına sunulacaktır. Engellilerin kamu sektörünün yanı sıra özel sektörü de içeren; çalışma alanında daha fazla, eşit ve etkin bir şekilde yer almasını özendirerek önlemler bir an önce hayata geçirilecektir.

Öncelikle resmi kurumlara ait binalar, yollar ve kaldırımlar olmak üzere tüm kamusal alanda mimari engellerin kaldırılmasını sağlayacak yasal düzenlemeler yapılacak ve derhal gerekli düzenlemelerin hayata geçirilmesi sağlanacaktır.

Önlenebilir engelliliği ortadan kaldırmayı hedef seçerek trafik, ev ve iş kazaları, uyuşturucu ve diğer zararlılarla mücadelenin yanı sıra çevre kirliliği (gıda, su, hava, ses, toksit, radyoaktif ve manyetik alan kirliliği vs) gibi çevresel risk faktörleri ile mücadelenin yanı sıra koruyucu hekimlik, hamilelik döneminden itibaren etkin ve bilinçli kontrol ve erken tanı yöntemlerinin uygulanması, 0-3 yaş döneminde tüm çocukların genel sağlık ve gelişim kontrollerinin yaygın ve etkili şekilde sağlanması amacıyla ülke genelinde çocuk sağlığı ve gelişimi programı oluşturulacaktır.

İSKAN

- Demokrat Parti, 1974 Barış Harekâtı sonrasında KTFD ve KKTC makamları tarafından anayasa ve yasalar ve bunlara bağlı diğer mevzuat uyarınca vatandaşlarımıza verilmiş olan taşınmaz mal tapularının ve kesin tasarruf belgelerinin arkasındadır ve savunucusudur.
- İskân, eşdeğer ve sosyal konut ile ilgili mevzuat ve bu mevzuat uyarınca oluşturulmuş kurumlar, gelişen ve değişen şartlar dikkate alındığında, vatandaşlarımızın mevcut gereksinimlerini etkin ve verimli bir şekilde karşılayabilecek düzeyden çok uzaktır. Bu nedenle
- İskân ve Rehabilitasyon Dairesi, sosyal konut birimi, saptama değerlendirme ve tazmin komisyonları, ilgili mevzuatta gerekli düzenlemeler yapılarak yeniden yapılandırılacak ve halkımızın gereksinimlerine cevap verecek sürat ve verimlilikle çalışmaları sağlanacaktır.
- Detaylı bir çalışma ile Güney'de taşınmaz mal bırakmış ve halen Kuzey'de eşdeğer karşılığını alamamış olan vatandaşlarımız ismen saptanacak ve bu vatandaşlarımızın elinde bulunan "eşdeğer puanları" hesaplanacaktır. Bu saptama doğrultusunda Güney'de taşınmaz mal bırakmış olduğu halde halen Kuzey'de karşılığını alamamış olan vatandaşlarımızın haklarını alması için gerekli çalışmalar yapılacaktır. Devletimizin elinde İtem yasası çerçevesinde bu sorunu çözebilecek olanaklar mevcuttur.
- Sosyal konut edindirme projesi doğrultusunda gençlere yapılan ancak yalnız kırsal kesimdeki gençlerin yararlandırıldığı sosyal konut arsası dağıtımından kentlerde yaşayan ve aynı şartları taşıyan gençlerin de yararlandırılması yönünde projeler geliştirilecektir.
- Bir taraftan ekonomik güçlükler nedeniyle konut sahibi olamayan gençlerimiz, diğer taraftan özel sektör tarafından projelendirilmiş, ancak satılamamış konut inşaatları bulunmaktadır. Demokrat Parti olarak bu konutların, konut ihtiyacı bulunanlara satılabilmesi amacıyla uygun şartlarla ucuz konut kredisi sistemi geliştirilecektir.
- Toplumlar arası görüşmelerde Kıbrıslı Türklerin Güney'de, Kıbrıslı Rumların ise Kuzey'de terk ettikleri taşınmaz mal oranları ve bu oranların ana veri olarak değerlendirilmesi önemli bir yer tutmaktadır. KKTC olarak bu verilere hangi

oranlarda sahibiz? Bu konuda en az Rumlar kadar bilgi sahibi olmamız gerektiği inancıyla Ada'nın kuzeyinde ve güneyinde bulunan taşınmaz mal miktarları, bu malların nitelikleri, ekonomik değerleri ve mülkiyet durumları Kıbrıs Cumhuriyeti'nin kuruluş yılı olan 1960 yılı temel alınarak hesaplanmalıdır. Bu çalışmalar yeniden yapılandırılacak olan İskan ve Rehabilitasyon Dairesi ile Saptama Değerlendirme ve Tazmin Komisyonları'nca yapılacaktır.

- İngiliz sömürge yönetimi tarafından, çeşitli yöntemler kullanılarak, mülkiyeti Vakıflar İdaresi'nin elinden alınan vakıf malları ile ilgili olarak detaylı araştırma yapılmak üzere, ilgili uzman kişilerden bir çalışma grubu oluşturulacak ve araştırmanın ivedilikle tamamlanması sağlanacaktır.
- Güney'de bıraktığı taşınmaz mala karşılık Kuzey'de taşınmaz mal alan birisinin Güney'de bıraktığı malı herhangi bir şekilde elden çıkarması halinde, Güney'de bıraktığı taşınmaz mala karşılık Kuzey'de aldığı taşınmaz mal yeniden değerlendirilecektir.
- Kırsal bölge sosyal konut arazileri için tapu aşamasında halen talep edilen ücretler makul seviyeye çekilecektir.

GENÇLİK VE SPOR

30'u aşkın spor federasyonu ve bünyesinde barındırdığı yaklaşık 35.000 sporcu gençliğin koordinasyonunu sağlayan ve sağlıklı bir toplum için sporun büyük bir önem taşıdığı tartışılmaz bir gerçek olmasına rağmen, Spor Bakanlığı'nın kaldırılması büyük bir yanlıştır.

Spor Bakanlığı'nın yeniden hayata geçirilmesi ve başta spor yasası ve diğer ilgili yasalar olmak üzere kadro ve teşkilat yapısı değiştirilerek, Bakanlığa dinamik ve aktif bir işlerlik kazandırılması temel amacımızdır.

- Mevcut tesisler başta sağlıklı spor yapma, personel ve diğer ihtiyaçlar açısından yeterli değildir. Spor salonlarında ısıtma, jeneratör, temizlik, duş vb sorunlar vardır ve diğer tesisler de aynı sorunla karşı karşıyadır. Bu yüzden mevcut eksikliklerin ilave yatırımlar ile tamamlanması yanında tesislerin bakım ve idamesini sağlamak maksadı ile kadrolar yeterli hale getirilecektir.
- Ülkemizde aktif sporcu gençlik dışında, halkımızın genel olarak sağlıklı spor yapacağı tesisler yetersizdir. Her bölgemizde, her yaşta insanımızın, özellikle çocuklarımızın 12 ay spor yapabilecekleri ve ülkemizde bir ilk olacak olan "halk için spor kompleksleri"nin yapılmasına ve bu yönde özel programların geliştirilmesine öncülük yapılacaktır.
- Performans sporlarının temel alt yapısını oluşturan okul sporları gelinen süreçte yok olma noktasına gelmiş olmasından dolayı, gençliğimiz arzulanmayan kötü alışkanlıklara eğilim göstermeye başlamıştır. Milli Eğitim ve Kültür Bakanlığı ile istişare edilerek gerekli yasal düzenlemeler yanında, teşvik ve maddi destek de sağlanarak, okullarımızın sportif faaliyetlere olan ilgisinin yeniden kazandırılması sağlanacaktır.
- Federasyonlarımız ve onlara bağlı spor kulüplerimizin mevcut bütçe yapıları ile gençliğimize yeterli faaliyetleri ve hizmeti verme noktasında büyük sıkıntılar

yaşanmaktadır. Bu sıkıntılar ışığında federasyonlarımız ileriye dönük plan ve proje üretemez duruma gelmişlerdir. Bu da gençliğimizin, spora bakış açısını kötü yönde etkilemektedir. Mevcut spor fonu kullanım şekli yeniden gözden geçirilerek, gerekli yasal değişiklikler ışığında federasyonlara verilecek katkılar belli yüzdelerle bağlanacaktır. Böylelikle federasyonların bütçelerinin iyileştirilmesi yanında plan ve programlarının sağlıklı bir şekilde yürütülmesi ve üye kulüplerine daha fazla katkıda bulunulması sağlanacaktır.

- Sporumuza maddi destek sağlayan sponsorluk ile ilgili yasal düzenlemelerde istenilen performansta katkı yapılamamaktadır. İlgili yasa yeniden gözden geçirilerek, yapılacak olan yeni düzenlemeler ile sporumuza yapılabilecek olan katkıların artırılması sağlanacaktır.
- Ülkemizde bir çok başarılı sporcu yetişmesi ve yurt dışı temsiliyet gerçekleştirmesine rağmen, söz konusu sporcular devlet tarafından arzu edilen şekli ile desteklenmediği gözlemlenmektedir. Başarılı ve ülke temsiliyeti yapan sporcuların devlet tarafından üniversiteler ile yapılacak işbirliği doğrultusunda, yüksek öğrenimlerini burslu olarak yapmaları sağlanacaktır. Bunun yanında başarılı sporcuların idamesini sağlamak için devlet tarafından maddi ve manevi teşvik edilmeleri sağlanacaktır.
- Çim futbol sahalarının rehabilitasyonuna öncelik verilecektir. Kurak bir iklime sahip olmamız ve su kaynaklarımızın yetersizliği nedeniyle çim sahaların yapılması, bakımı ve spor yapmaya uygun halde korunması oldukça zor olmaktadır. Pek çok futbol sahası ise şu an çim saha özelliğini kaybetmiştir. Hızlı bir uygulama ile ülkemizdeki futbol sahalarının sentetik çim sahalara dönüştürülmesine öncelik verilecektir.
- Spor kulüplerinin kullandıklarında bulunan tesisler koçanlandırılacaktır.
- Yükseltme liglerinde bulunan kulüplerin hakem ücretleri devlet tarafından karşılanacaktır.